dr. Kálozi Mirjam

OKTATÁSI KISOKOS

készült az

Autisták Országos Szövetsége

megbízásából

2024. szeptember

Tartalomjegyzék

Ki állapítja meg az autizmus diagnózist? 4

Ki jelöli ki az autizmusban érintett gyermek számára az intézményt? 4

Hogyan keressünk megfelelő intézményt? 4

Mi a befogadó nyilatkozat? 6

Van-e jogi lehetőség arra, hogy az SNI gyermek számára a szakértői véleményben kijelölt oktatási intézményben szükséges fejlesztő szakembert a szülő keresse meg és az oktatási intézmény vele szerződést kössön? Lehet-e kötelezni az oktatási intézményt arra, hogy a szülő által választott szakemberrel szerződést kössön? Kinek kell viselnie ez esetben a szakember költségeit? 6

Mi a teendő intézményváltás esetén? 7

Mi történik, ha a szakértői bizottság nem tud intézményt kijelölni a gyermek számára? 8

Minden az egyéni munkarendről 8

Kötelezheti-e az iskola az SNI tanulót, illetve szülőjét, hogy kérjék az egyéni munkarend engedélyezését? 10

Minden a Szakértői vizsgálatról 11

Milyen célból indulhat szakértői vizsgálat? 12

Ki kérheti a vizsgálat megindítását? 13

Indulhat-e szakértői vizsgálat a szülő beleegyezése nélkül? 13

Visszavonható-e a szakértői bizottság vizsgálata iránti kérelem? Ha igen meddig? 15

Hogyan és hol lehet a szakértői vizsgálatra jelentkezni? 15

Bent lehet-e a szülő a gyermek vizsgálata alatt? 16

Mit kell tudni a vizsgálati eredményről és annak ismertetéséről? 16

Mit tartalmaz a szakértői vélemény? 17

Miért fontos a szakértői vélemény sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók esetében? 19

Milyen mentesítések kérhetőek a szakértői vélemény alapján? 20

Milyen kedvezmények illetik meg az SNI tanulót a középiskolába történő felvételi eljárás során és ezek hogyan érvényesíthetőek? 21

Milyen kedvezmények illetik meg az SNI tanulót az érettségi eljárás során és ezek hogyan érvényesíthetőek? 21

Mit tehet a szülő, ha nem ért egyet a szakértői véleményben foglaltakkal? 21

Ha a gyermek/tanuló betöltötte a 16. életévét hogyan kérhető az SNI megállapítása, illetve ha az már megállapításra került, mikor köteles eljárni a szakértői bizottság? 22

Milyen feltételek szükségesek az SNI autista gyermek/tanuló ellátásához az oktatási intézményben? 23

Mit tehet a szülő, ha a kijelölt oktatási intézmény jogsértést követ el a gyermekével szemben, vagy véleménye szerint gyermekének érdekei sérülnek? (Jogorvoslat a köznevelésben) 24

Mennyi időt kell az SNI gyermeknek a köznevelési intézményben bent töltenie? 28
Mikortól kell óvodába mennie az autizmussal élő gyermeknek és van-e felmentés ez alól? 29
Mikortól kezdődik az SNI autista gyermek tankötelezettsége és ezt ki állapítja meg? 30
Meghosszabbítható-e az SNI gyermek tankötelezettsége és ha igen meddig? 31
Mi történik, ha az SNI gyermek tankötelezettségét nem hosszabbították meg 16 éves kora után? 31
Milyen dokumentumok alapján látják el a gyermeket, tanulót a köznevelési intézményben? 33
Mik a szülő jogai és kötelezettségei a köznevelésben? 34

Oktatási kisokos

Az Oktatási kisokos az oktatással kapcsolatos legfontosabb információkat tartalmazza. A szabályzás sokszor szélesebb körben gondolkodik, nem csak az autizmusban érintett gyermekekre, tanulókra vonatkozik. Ezért az az autista gyermekekre vonatkozó legfontosabb információkat vastag kiemeléssel jelöltük.

Ki állapítja meg az autizmus diagnózist?

Autizmus diagnózist a vonatkozó jogszabályok értelmében **gyermekpszichiáter adhat**. Ezért ha egy gyermekkel kapcsolatban felmerül az autizmus gyanúja, olyan diagnosztikai központot, team-et érdemes felkeresni, amelyben dolgozik autizmust értő gyermekpszichiáter.

Ugyanakkor fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy gyermekpszichiáter segítsége igénybe vehető az egészségügyi alap-, és szakellátás keretein belül, vagyis a diagnózis ingyenesen is elérhető.

Az egészségügyben kapott diagnózisról szóló vélemény BNO10 besorolás szerinti kódot tartalmaz, mely autizmus esetében F84.0 Gyermekkori autizmus (autismus infantilis), F84.1 Atípusos autizmus, F84.5 Asperger szindróma, F84.8 Egyéb pervazív (átható) fejlődési zavar, F84.9 Nem meghatározott pervazív (átható) fejlődési zavar[1]

A BNO kód nem értelmezhető az oktatásban, ezért is szükséges szakértői vizsgálat a megfelelő ellátást nyújtó köznevelési intézmény kiválasztásához és az ellátás részleteinek meghatározásához. A vonatkozó vizsgálatot a Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsága végzi el.

Ki jelöli ki az autizmusban érintett gyermek számára az intézményt?

Amennyiben egy gyermeknek autizmusa van, **a Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsága** jelöli ki számára az ellátó köznevelési intézményt. (óvodát, iskolát) Az intézmény kiválasztása a szülővel közösen történik.[2] Ha frissen diagnosztizált gyermeknek keresünk intézményt, az új óvoda, vagy iskola kijelöléséig a gyermeket az az intézmény látja el, amelybe a diagnózis kiadásáig járt, vagyis a gyermek jogviszonya a diagnózis kiadása után nem szüntethető meg azonnal.

A Szakértői Bizottság az autizmus fennállása esetén Sajátos Nevelési Igényt (SNI) állapít meg.[3]

Hogyan keressünk megfelelő intézményt?

[1] 2020. EüK. 12. szám EMMI irányelv 3 Az Emberi Erőforrások Minisztériuma egészségügyi szakmai irányelve az autizmusról/autizmus spektrum zavarokról https://www.hbcs.hu/uploads/jogszabaly/3171/fajlok/2020_EuK_12_szam_EMMI_iranyelv_3.pdf

[2] 2011. évi CXC törvény 47.§ (2) A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.

[3] 2011. évi CXC törvény 4.§ 25. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

Tapasztalataink szerint a családok számára gyakran nehéz feladat kiválasztani autizmusban érintett gyermekük számára a megfelelő köznevelési intézményt.

Ha egy gyermeknek autizmusa van, a Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsága jelöli ki számára az ellátó intézményt. Az intézmény kiválasztása a szülővel közösen történik a Szakértői Bizottság rendelkezésére álló intézményjegyzék alapján.[4]

Ha a szülő által választott óvoda, iskola nem azonos a kötelező felvételt biztosító óvodával, iskolával, és az óvoda, az iskola a gyermeket, a tanulót ha nem veszi fel, a szakértői bizottság a szakértői véleményében a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti, kötelező felvételt biztosító óvodát, iskolát határozza meg az óvodai nevelés, az iskolai nevelés, oktatás ellátására.

Amennyiben a Szakértői Bizottság nem tud kijelölni ellátó intézményt, az intézmény kijelölése integrálható gyermek óvodai elhelyezése esetén a gyermek lakóhelye – ennek hiányában tartózkodási helye - szerint illetékes jegyző, az integrálható tanuló iskolai elhelyezése, szegregáltan nevelhető gyermek óvodai, iskola és EGYMI-ben történő elhelyezése esetén a gyermek/tanuló lakóhelye – ennek hiányában tartózkodási helye - szerint illetékes tankerületi igazgató feladata.[5] Az így kijelölt intézménynek el kell látnia a gyermeket, helyhiányra sem hivatkozhat.

---

[4] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 16.§ (2) A szakértői bizottság a (3) bekezdésben foglaltak szerint összeállított intézményjegyzék alapján tájékoztatja a szülőt azokról a lehetőségekről, amelyek alapján sajátos nevelési igényű gyermeke a korai fejlesztésben és gondozásban, az óvodai nevelésben, a fejlesztő nevelésben-oktatásban részt vehet, tankötelezettségének eleget tehet. A köznevelési, illetve szakképző intézményt a szülő választja ki a szakértői bizottság által javasolt intézmények közül. Ha a szülő által választott óvoda, iskola nem azonos a kötelező felvételt biztosító óvodával, iskolával, és az óvoda, az iskola a gyermeket, a tanulót a nem veszi fel, a szakértői bizottság a szakértői véleményében a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti, kötelező felvételt biztosító óvodát, iskolát határozza meg az óvodai nevelés, az iskolai nevelés, oktatás ellátására.
17.§ (5) A szakértői véleményt, az e bekezdésben foglalt kivétellel – a vizsgálat lezárását követő huszonegy napon belül – kézbesíteni kell a szülőnek. Amennyiben a szülő a 16. § (3) bekezdése alapján összeállított intézményjegyzékről intézményt nem választ, a szakértői bizottság a vizsgálat lezárását követő harmincadik napon a gyermeket, tanulót ellátó intézményt saját választása alapján kijelöli és a szakértői véleményt a kijelöléstől számított öt munkanapon belül a szülőnek kézbesíti.

[5] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 20. § (1) Ha az óvodai nevelés, iskolai nevelés és oktatás a többi gyermekkel, tanulóval közös óvodai csoportban, iskolai osztályban azért nem szervezhető meg, mert az intézményjegyzékben nincsen megfelelő óvoda, iskola, a szakértői bizottság a szakértői véleményét megküldi – óvoda vonatkozásában – a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőnek – iskola vonatkozásában –, a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes tankerületi igazgatónak. A jegyző, illetve a tankerületi igazgató – szakképzésben részt vevő vagy szakképzésbe jelentkező tanuló esetén a tankerületi igazgató a szakképzési centrum vezetőjének egyetértésével – intézkedik arról, hogy a gyermek, tanuló kötelező felvételét ellátó nevelési-oktatási intézmény, illetve szakképző intézmény kijelölésre kerüljön. A jegyző, illetve a tankerületi igazgató tizenöt napon belül tájékoztatja az intézkedéséről a szakértői bizottságot.
(2) Ha a gyermek, a tanuló gyógypedagógiai intézményben történő nevelése, oktatása azért nem szervezhető meg, mert az Intézmény által vezetett jegyzékben nincsen megfelelő óvoda, iskola, a szakértői bizottság a szakértői véleményét megküldi a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes tankerületi igazgatónak. A tankerületi igazgató – szakképzésben részt vevő vagy szakképzésbe jelentkező tanuló esetén a szakképzési centrum vezetőjének egyetértésével – intézkedik arról, hogy a gyermek, tanuló kötelező felvételét ellátó nevelési-oktatási, illetve szakképző intézmény kijelölésre kerüljön. A tankerületi igazgató tizenöt napon belül tájékoztatja az intézkedéséről a szakértői bizottságot.

A szülő kötelezhető, hogy a szakértői véleményben foglalt köznevelési intézménybe írassa be a gyermekét.[6]

Ha a szülő maga talál megfelelő intézményt gyermeke számára és az **az intézmény is hajlandó fogadni a gyermeket**, továbbá biztosítani számára az állapotának megfelelő ellátást, akkor az **intézmény erről ún. befogadó nyilatkozatot állít ki**, a szülő pedig ezt bemutatja a Szakértői Bizottságnak, aki ha szintén egyetért kijelöli az adott oktatási intézményt.

Ugyanakkor fontos tudni, hogy **a befogadó nyilatkozatnak csak a fenti esetben van jelentősége** – szülő maga talál megfelelő intézményt - **kiállítása egyéb esetekben nem kötelező** az intézmény számára, bemutatása pedig a szülő számára. **Az intézmény kijelölésnek főszabály szerint tehát nem feltétele a befogadó nyilatkozat megléte**, ám ha a szülő által talált intézmény a gyermek ellátását a szülő és az intézmény között létre jött megállapodás alapján vállalja, akkor a szakértői bizottság csak a befogadó nyilatkozat birtokában fogja kijelölni az intézményt.

Néhány szempont a megfelelő intézmény kiválasztásához:

A családok intézményekkel kapcsolatos igényei nagyon eltérnek egymástól, mégis igyekszünk néhány támpontot adni a megfelelő óvoda, iskola kiválasztásához.

- Olyan intézményt válasszunk, amelynek látogatása beépíthető a család életébe. (pl.: nincs nagyon messze)
- Fontos, hogy legyen autizmus tudás, autizmust értő szakember
- Személyre szabott támogatást nyújtanak autista tanulóiknak
- A szülőt partnerként kezelik

Mi a befogadó nyilatkozat?

Ha a szülő maga talál megfelelő intézményt gyermeke számára és az **az intézmény is hajlandó fogadni a gyermeket**, továbbá biztosítani számára az állapotának megfelelő ellátást, akkor az **intézmény erről ún. befogadó nyilatkozatot állít ki**, a szülő pedig ezt bemutatja a Szakértői Bizottságnak, aki ha szintén egyetért kijelöli az adott oktatási intézményt.

Ugyanakkor fontos tudni, hogy **a befogadó nyilatkozatnak csak a fenti esetben van jelentősége** – szülő maga talál megfelelő intézményt - **kiállítása egyéb esetekben nem kötelező**. Az intézmény kijelölésnek főszabály szerint tehát nem feltétele a befogadó nyilatkozat megléte.

Van-e jogi lehetőség arra, hogy az SNI gyermek számára a szakértői véleményben kijelölt oktatási intézményben szükséges fejlesztő szakembert a szülő keresse meg és az oktatási intézmény vele szerződést kössön? Lehet-e kötelezni az oktatási intézményt arra, hogy a szülő által választott szakemberrel szerződést kössön? Kinek kell viselnie ez esetben a szakember költségeit?

[6] 2011. évi CXC törvény 47.§ (6) A gyermek, tanuló érdekében az illetékes tankerületi központ kötelezheti a szülőt, hogy gyermekével jelenjen meg szakértői vizsgálaton, továbbá a szakértői vélemény alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írassa be. Az illetékes tankerületi központ dönt a sajátos nevelési igény, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség megállapításával, a logopédiai ellátással, illetve a szakértői véleményben foglaltakkal összefüggésben. A szakértői bizottság nem jelölhet ki olyan intézményt, amely helyhiány miatt nem tudná felvenni a gyermeket, tanulót. A szakértői vizsgálaton való részvétel érdekében szükséges utazás költségeit a társadalombiztosítás a szülőnek megtéríti.

A köznevelési törvény szerint a halmozottan hátrányos helyzetű és a **sajátos nevelési igényű tanuló számára ingyenes az iskolai rendszerű nevelésben-oktatásban való részvétel**, valamint állami, települési önkormányzati fenntartású intézményekben, továbbá az állami feladatellátásban részt vevő más fenntartású intézményben **az óvodai nevelés térítésmentes**.[7] Ez alapján tehát az **óvoda vagy az iskola kötelezettsége a gyermek számára az állapotának megfelelő ellátáshoz szükséges tárgyi és személyi feltételek megteremtése**. **Az oktatási intézmény arra kötelezhető, hogy ezeket a feltételeket megteremtse, arra azonban nem, hogy a szülő által választott fejlesztő szakemberrel szerződést kössön a gyermek ellátására.**

Gyakorlatban számos alkalommal találkozunk azzal, hogy az ellátásra kötelezett intézményben nincs megfelelő szakember, ezért a szülő keres fejlesztő szakembert és van, hogy ő fizeti ki annak díját is. Tekintettel a fenti szabályokra és a köznevelési törvény 47.§ (10) bekezdésében[8] foglalt szabályra, mely szerint „A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat útján is biztosítható." a megfelelő fejlesztő szakember megkeresése, biztosítása az ellátórendszer keretein belül megoldandó feladat, ehhez a szülői közreműködés nem szükséges, erre a szülő nem is kötelezhető, ám ha erről a köznevelési intézmény és a szülő megállapodik, akkor jogilag nem tiltott, hogy a szülő tegyen javaslatot a megfelelő személyre és őt az intézmény alkalmazza. Az azonban, hogy a szülőre hárítsák a szakemberrel felmerülő költségeket nem tekinthető jogszerűnek, hiszen a fenti jogszabályi rendelkezések keretei között az SNI gyermekeket és tanulókat megilleti az ingyenes nevelés, oktatás.

Mi a teendő intézményváltás esetén?

Számos oka lehet annak, hogy egy gyermek, tanuló számára új intézményt kell keresni. Előfordul, hogy a család elköltözik, de az is, hogy az ellátó óvoda, vagy iskola bármilyen okból alkalmatlannak bizonyul.

Ezekben az esetekben is a Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsága jelöli ki számára az ellátó intézményt. Az intézmény kiválasztása ilyenkor is a szülővel közösen történik.

Új intézmény kijelölését szükségesnek érezheti a szülő és az ellátó intézmény is. Az új intézmény kijelölését célzó vizsgálatot is kérheti bármelyik fél, de fontos tudni, hogy ha az intézmény

[7] 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 2.§ (1) Az Alaptörvényben foglalt ingyenes és kötelező alapfokú, valamint ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú nevelés-oktatáshoz való jog biztosítása az érettségi megszerzéséig, a szakgimnáziumi nevelésben-oktatásban a második szakképesítés megszerzését biztosító első képesítő vizsga, szakmai vizsga befejezéséig, a szakiskolai nevelésben-oktatásban az adott szakképesítés, szakképzettség megszerzését biztosító első képesítő vizsga, szakmai vizsga befejezéséig, valamint a készségfejlesztő iskola utolsó gyakorlati évfolyamának befejezéséig a magyar állam közszolgálati feladata. Ingyenes részvétel szempontjából nem számít önálló szakképesítésnek a munkakör magasabb színvonalon történő ellátása céljából megszerzett szakképesítés. Ingyenes az iskolai rendszerű nevelésben-oktatásban való részvétel a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanuló részére.
(2) Az állami, települési önkormányzati fenntartású intézményekben, továbbá az állami feladatellátásban részt vevő más fenntartású intézményben az óvodai nevelés, az óvodai nevelést és az iskolai nevelés-oktatást kiegészítő pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele, valamint a kollégiumi ellátás az ingyenes oktatásban részt vevő, e törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő gyermekek, tanulók számára térítésmentes.

[8] 47.§ (10) A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat útján is biztosítható.

kezdeményezi a vizsgálatot, ebbe be kell vonnia a szülőt. Az intézmény kijelölés célja itt is az kell, hogy legyen, hogy a gyermek az állapotának megfelelő segítséget, támogatást megkapja.

Fontos tudnivaló, hogy az intézményváltással kapcsolatos szándékról a szülőnek írásban kell tájékoztatnia a szakértői bizottságot, akinek az új intézményt ki kell jelölnie.[9]

Mi történik, ha a szakértői bizottság nem tud intézményt kijelölni a gyermek számára?

Amennyiben a Szakértői Bizottság nem tud kijelölni ellátó intézményt, az intézmény kijelölése **integrálható gyermek óvodai elhelyezése esetén** a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes **jegyző**, **szegregáltan nevelhető gyermek óvodai, iskolai és EGYMI-ben történő elhelyezése, valamint integráltan oktatható tanuló iskolai elhelyezése esetén** a gyermek/tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes **tankerületi igazgató** feladata. Szintén a tankerületi igazgató feladata a szakképző intézmény kijelölése is.[10]

Minden az egyéni munkarendről[11]

---

[9] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 20.§ (3) Ha a sajátos nevelési igényű tanuló iskolát kíván változtatni, szándékáról a tanuló szülőjének írásban tájékoztatnia kell a szakértői bizottságot. A szakértői bizottság, amennyiben az az iskola, amelybe a tanuló az átvételét, felvételét kéri, az adott sajátos nevelési igényre tekintettel szerepel az intézményi jegyzékben, a bejelentést tizenöt napon belül írásban tudomásul veszi, és szakértői véleményének az iskola kijelölésére és az iskolába történő beiratkozásra vonatkozó rendelkezéseit módosítja. Ha az iskola nem vagy nem az adott fogyatékosságra tekintettel szerepel az intézményi jegyzékben, a szakértői bizottság a tanuló – szükség szerinti – vizsgálata után új szakértői véleményt készít. A tanuló vizsgálata mellőzhető, ha a meglévő vizsgálati eredmények kiegészítésére nincs szükség. E rendelkezéseket alkalmazni kell az óvoda, a kollégium, a szakképző intézmény, a korai fejlesztés és gondozás, továbbá a fejlesztő nevelés-oktatás feladataiban közreműködő intézmény változásakor is. Az e bekezdésben meghatározott intézkedéseket, ha a gyermek, tanuló vizsgálatára nincs szükség, a szakértői bizottság vezetője vagy az általa kijelölt szakértői bizottsági tag hajtja végre.

[10] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 20. § (1) Ha az óvodai nevelés, iskolai nevelés és oktatás a többi gyermekkel, tanulóval közös óvodai csoportban, iskolai osztályban azért nem szervezhető meg, mert az intézményjegyzékben nincsen megfelelő óvoda, iskola, a szakértői bizottság a szakértői véleményét megküldi – óvoda vonatkozásában – a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőnek – iskola vonatkozásában –, a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes tankerületi igazgatónak. A jegyző, illetve a tankerületi igazgató – szakképzésben részt vevő vagy szakképzésbe jelentkező tanuló esetén a tankerületi igazgató a szakképzési centrum vezetőjének egyetértésével – intézkedik arról, hogy a gyermek, tanuló kötelező felvételét ellátó nevelési-oktatási intézmény, illetve szakképző intézmény kijelölésre kerüljön. A jegyző, illetve a tankerületi igazgató tizenöt napon belül tájékoztatja az intézkedéséről a szakértői bizottságot.
(2) Ha a gyermek, a tanuló gyógypedagógiai intézményben történő nevelése, oktatása azért nem szervezhető meg, mert az Intézmény által vezetett jegyzékben nincsen megfelelő óvoda, iskola, a szakértői bizottság a szakértői véleményét megküldi a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes tankerületi igazgatónak. A tankerületi igazgató – szakképzésben részt vevő vagy szakképzésbe jelentkező tanuló esetén a szakképzési centrum vezetőjének egyetértésével – intézkedik arról, hogy a gyermek, tanuló kötelező felvételét ellátó nevelési-oktatási, illetve szakképző intézmény kijelölésre kerüljön. A tankerületi igazgató tizenöt napon belül tájékoztatja az intézkedéséről a szakértői bizottságot.

[11] 2011. évi CXC törvény 45.§ (5) A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.

2019. szeptember 1-től a magántanulói státuszt az egyéni munkarend váltotta fel.

Egyéni munkarendben a tankötelezettség akkor teljesíthető, ha az **indokolt**, és a tanuló számára **előnyös**.

Az egyéni munkarend **határozott időre**, de nem feltétlenül egy tanévre állapítható meg.

Az egyéni munkarenddel rendelkező diákot az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni, kivéve a gyakorlati képzést.[12] A diák ennek értelmében mentesül a tanórai és egyéb foglalkozáson való részvétel alól, de az iskola igazgatójának előzetes engedélyével részt vehet a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon. Ugyanakkor a tanuló nem mentesül a tantárgyi követelmények tejesítése alól, vagyis **félévi és év végi osztályozó vizsgát kell tennie**. Ha az egyéni munkarend tartama alatt a tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét

(6) A felmentést engedélyező szerv dönt arról, hogy a tanuló a tankötelezettségének egyéni munkarend keretében tehet eleget. Az eljárás során a felmentést engedélyező szerv megkeresheti a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, az iskolaigazgatót, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén a gyermekvédelmi gyámot.
(6a) Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola igazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.
(6b)A (2) és (6) bekezdésben foglalt döntés ellen közigazgatási pert a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül lehet megindítani. A felmentést engedélyező szerv döntését a bíróság nem változtathatja meg.
(6c) A bíróság legkésőbb a keresetlevélnek a bírósághoz való érkezését követő nyolc napon belül intézkedik a tárgyalási határnapnak a keresetlevél bírósághoz való érkezésétől számított harminc napon belüli időpontra történő kitűzéséről, kivéve, ha egyik fél sem kérte tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartja szükségesnek.
(6d) A perben egyesbíró jár el első fokon. Ha az ügy különös bonyolultsága indokolja, az egyesbíró a perben a tárgyalás megkezdése előtt elrendelheti, hogy az ügyben három hivatásos bíróból álló tanács járjon el. A tanács elé utalt ügyben utóbb egyesbíró nem járhat el.
(6e) A bíróság a keresetlevelet, a keresetlevél bírósághoz történő érkezésétől számított negyvenöt napon belül bírálja el, a határozatát ugyanezen határidőn belül írásba foglalja és a felek részére kézbesíti.
(6f) A perben nem lehet alkalmazni a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 148. §-a szerinti ítélkezési szünetre vonatkozó rendelkezéseket.
[12] 2011. évi CXC törvény 55.§ (2) Az egyéni munkarenddel rendelkezőt – az iskolában vagy azon kívül folyó szakmai képzés kivételével – az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni.
(3) Az, akit felmentettek a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, az igazgató által meghatározott időben, és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról.
27.§ (7) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre. A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók esetében az e bekezdésben meghatározott időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.
(8) A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a sajátos nevelési igényű tanulók részére kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat kell szervezni. A tanuló annyi egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényéből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges. A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésének heti időkeretét a 6. melléklet határozza meg. A heti időkeret a tanítási hetek között a tanuló érdeksérelme nélkül különösen indokolt esetben átcsoportosítható.

SNI tanulók esetén a tanuló iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, osztályzatainak megállapításáról, a felkészítést végző pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola köteles gondoskodni, akár az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat útján is.[13]

Az egyéni munkarend igénylésére kérelmet kell benyújtani. A kérelmet a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló nyújthatja be. Az egyéni munkarend engedélyezése iránti kérelmet az **Oktatási Hivatal** közigazgatási hatósági eljárás keretében bírálja el. **Szakképző iskolák esetén** nem az OH-hoz, hanem **iskola igazgatójához lehet fordulni egyéni tanulmányi rend engedélyezése céljából**.

A kérelmet mindig az adott tanévet megelőző áprilistól lehet benyújtani június 15-ig. Június 15-ét követően csak kivételes esetben lehet kérelmet benyújtani, ha a tanuló helyzetében olyan körülmény merül fel, amely a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését teljes mértékben megakadályozza.

A kérelemhez használatos nyomtatvány az OH honlapjáról tölthető le. Emellett autizmusban érintett tanuló estében **a szakértői bizottság érvényes szakvéleménye is benyújtanó**. Fontos, hogy a szakértői vélemény hatályos legyen, és leírja, hogy a tankötelezettség egyéni munkarendben teljesítendő.

Az Oktatási Hivatal kötve van a szakértői bizottság véleményéhez, az egyéni munkarend engedélyezésére sor kerülhet az említett okiratok alapján.

Ha a benyújtott dokumentumokban minden információ rendelkezésre áll, az OH **8 napon belül dönt**. **Hiányos kérelem esetén**, vagy ha további információ szükséges a döntéshez az OH 8 napon belül **függő hatályú döntést hoz**. Ez esetben **60 napos** ügyintézési határidőn belül kell az OH-nak a végleges döntést meghoznia.

Kötelezheti-e az iskola az SNI tanulót, illetve szülőjét, hogy kérjék az egyéni munkarend engedélyezését?

Gyakorlatban előfordul, hogy az oktatási intézmény a gyermek/tanuló kihívást jelentő viselkedését nem tudja megfelelően kezelni, vagy a gyermeket/tanulót nem tudja az iskolában megfelelően ellátni, ezért nyomást gyakorolnak a szülőre, hogy „intézzék el", hogy a gyermek/tanuló egyéni munkarendben folytathassa tanulmányait. Fontos megjegyezni, hogy **az iskolának esetleg arra lehet joga, hogy kérje a szakértői bizottságtól a gyermek szakértői véleményének felülvizsgálatát, ennek keretében pedig a tankötelezettség teljesítési módjának megváltoztatását** (iskolába járás helyett egyéni munkarend javaslását)**, ám a gyermeket/tanulót vagy a szülőt nem jogosult „kötelezni" arra, hogy a mindennapos iskolába járás helyett egyéni munkarendet kérvényezzen**.

---

[13] 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 75.§ (2) Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján tanulmányait egyéni munkarend keretében folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, osztályzatainak megállapításáról, a felkészítést végző pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. Az iskolában nem foglalkoztatott szakemberek biztosításáról
a) a beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló esetén a pedagógiai szakszolgálati intézménynek,
b) sajátos nevelési igényű tanuló esetén az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatnak kell gondoskodni.

Ha tehát a gyermeknek/tanulónak nem áll érdekében, fejlődése szempontjából számára nem előnyös, hogy egyéni munkarendben tanuljon, úgy az oktatási intézmény ezen kérésének nem köteles a szülő eleget tenni. Megjegyzendő, hogy főszabály szerint minden tanulónak tankötelezettségét iskolába járással kell teljesíteni, így az egyéni munkarend iránti kérelem a gyakorlatban is alapos indokolást igényel és valóban kivételes megoldásként, a gyermek/tanuló egyéni érdekét kell szolgálja, nem pedig az oktatási intézmény „tehermentesítését".

Minden a Szakértői vizsgálatról

A szakértői bizottsági tevékenység többszintű. Megkülönböztetünk vármegyei, járási és országos szakértői bizottságokat.

A járási szakértői bizottság feladata[14]

A gyermek, tanuló teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi vizsgálata,

A beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása és az ehhez kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzése,

Jogszabályban meghatározott szakértői vélemény elkészítése és az ehhez kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzése.

Ha a járási szakértői bizottság megítélése szerint a gyermeknél a sajátos nevelési igény valószínűsíthető, saját vizsgálatának dokumentációját és annak eredményeit, a vizsgálat alapján tett megállapításait, valamint a rendelkezésükre álló egyéb iratokat **megküldi a vármegyei szakértői bizottság részére.**[15]

A vármegyei szakértői bizottság diagnosztikai feladatai:[16]

---

[14] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 11.§ (1) A járási szakértői bizottság feladata
a) az e rendelet általános szabályai szerint indult vizsgálatok esetében a gyermek, tanuló teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi vizsgálata,
b) a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása és az ehhez kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzése,
c) a korai fejlesztésre való jogosultság megállapítása vagy kizárása, és – ha a (2) bekezdés és a 12. § (2) bekezdés c) pontja szerinti kiegészítő vizsgálat nem történt, vagy a kiegészítő vizsgálat sajátos nevelési igényt nem állapított meg – az ehhez kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzése,
d) a 4. § (2a) bekezdésében meghatározott szakértői vélemény elkészítése és az ehhez kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzése.

[15] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 11.§ (2) Ha a járási szakértői bizottság megítélése szerint a gyermeknél a sajátos nevelési igény valószínűsíthető, saját vizsgálatának dokumentációját és annak eredményeit, a vizsgálat alapján tett megállapításait, valamint a rendelkezésükre álló egyéb iratokat megküldi a vármegyei szakértői bizottság részére.

[16] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 12.§ (2) A vármegyei szakértői bizottság diagnosztikai feladatai:
a) sajátos nevelési igény megállapítására irányuló vizsgálatoknál a gyermek, tanuló teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi vizsgálata,
b) a 7. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott esetben a gyermek, a tanuló vizsgálatának eredményei alapján szakértői vélemény készítése,
c) a 11. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a kiegészítő vizsgálat végzése, a korai fejlesztésre és gondozásra való jogosultság, a sajátos nevelési igény, a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása, a szakértői vélemény elkészítése és kiadása,

A gyermekek teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi vizsgálata.

A gyermek, a tanuló vizsgálatának eredményei alapján szakértői vélemény készítése, és kiadása,

Kiegészítő vizsgálat végzése, a **sajátos nevelési igény megállapítása vagy kizárása**, a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása,

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók esetében **a felülvizsgálatok elvégzése,**

Jogszabályban meghatározott esetben a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló családja részére a juttatások és kedvezmények igénybevételéhez szükséges igazolások kiadása,

Jogszabályban meghatározott esetben javaslattétel a súlyos és halmozottan fogyatékos gyermekek, tanulók ápoló-gondozó otthoni ellátására, a három évnél idősebb gyermekek bölcsődei ellátására, fogyatékos fiatalok lakóotthoni ellátására.

A szakértői vélemény elkészítése, valamint a vármegyei szakértői bizottság előtt közvetlenül indított vizsgálatoknál a korai fejlesztésre és gondozásra való jogosultság, a sajátos nevelési igény, a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása és az ehhez kapcsolódó szakértői vélemény elkészítése.

A vármegyei szakértői bizottság országos vagy több megyére kiterjedő feladatellátási kötelezettséggel is végezheti a mozgásszervi, érzékszervi (a látási, a hallási), valamint a beszédfogyatékossággal kapcsolatos vizsgálatokat.[17]

Milyen célból indulhat szakértői vizsgálat?[18]

- az aktuális állapot feltárására irányuló vizsgálat,
- a fejlődést nyomon követő a korábbi diagnózis megalapozottságát, a nevelés, oktatás formájának megfelelőségét a fejlesztés eredményességének mérését célzó felülvizsgálat.

---

d) a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók esetében a felülvizsgálatok elvégzése,
e) jogszabályban meghatározott esetben a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló családja részére a juttatások és kedvezmények igénybevételéhez szükséges igazolások kiadása,
f) jogszabályban meghatározott esetben javaslattétel a súlyos és halmozottan fogyatékos gyermekek, tanulók ápoló-gondozó otthoni ellátására, a három évnél idősebb gyermekek bölcsődei ellátására, fogyatékos fiatalok lakóotthoni ellátására,
g) a 4. § (2a) bekezdésében meghatározott szakértői vélemény elkészítése, valamint a vármegyei szakértői bizottság előtt közvetlenül indított vizsgálatoknál a korai fejlesztésre és gondozásra való jogosultság, a sajátos nevelési igény, a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása és az ehhez kapcsolódó szakértői vélemény elkészítése.

[17] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 10.§ (3) A (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően az Intézmény vármegyei szakértői bizottsága a mozgásszervi fogyatékosság, az érzékszervi fogyatékosság, valamint a beszédfogyatékosság megállapítását vagy kizárását országos vagy több vármegyére kiterjedő feladatellátási kötelezettséggel is végezheti.

[18] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 8. § A szakértői vizsgálat típusai:
a) az aktuális állapot feltárására irányuló vizsgálat,
b) a fejlődést nyomon követő a korábbi diagnózis megalapozottságát, a nevelés, oktatás formájának megfelelőségét a fejlesztés eredményességének mérését célzó felülvizsgálat.

Ki kérheti a vizsgálat megindítását?[19]

A szakértői vizsgálat legtöbb esetben a szülő kérelmére, **a szülő egyetértésével** indul. A szakértői vizsgálat indítható:

- **hivatalból** (Pl. felülvizsgálat)
- hatósági megkeresésre
- **szülői kérelemre**
- a szülő egyetértésével a **nevelési-oktatási intézmény részéről**
- a szülő egyetértésével a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény hatálya alá tartozó gyámhatóság, gyermekjóléti szolgálat, bölcsőde, gyermekotthon, területi gyermekvédelmi szakszolgálat által
- a szülő egyetértésével a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény hatálya alá tartozó fogyatékosok ápoló, gondozó otthona, fogyatékosok rehabilitációs intézménye, fogyatékosok nappali intézménye kezdeményezésére.

Indulhat-e szakértői vizsgálat a szülő beleegyezése nélkül?[20]

[19] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 13.§ (2) A szakértői vizsgálat indítható:
a) hivatalból,
b) hatósági megkeresésre,
c) szülői kérelemre,
d) illetve a szülő egyetértésével
da) a nevelési-oktatási, illetve a szakképző intézmény,
db) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény hatálya alá tartozó család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ, bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, gyermekotthon, területi gyermekvédelmi szakszolgálat, nevelőszülői hálózat működtetője,
dc) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény hatálya alá tartozó fogyatékosok ápoló, gondozó otthona, fogyatékosok rehabilitációs intézménye, fogyatékosok nappali intézménye kezdeményezésére.

[20] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 13. § (1) A szakértői vizsgálat – a (2) bekezdés a), b) és d) pontjában, valamint a Korm. rendelet 42. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel – a szülő kérelmére, illetve, ha az eljárást nem a szülő kezdeményezi, a szülő egyetértésével indul. Az eljárás megindítása az Intézmény szakértői bizottságként eljáró azon feladatellátási helyénél kérhető vagy kezdeményezhető, amelynek működési körzetében a gyermek, tanuló lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy amelynek működési körzetében a gyermek, tanuló intézményes ellátásban részesül. A mozgásszervi, valamint az érzékszervi (a látási, a hallási) fogyatékosság megállapítására vagy kizárására irányuló vizsgálat közvetlenül is kérhető, illetve kezdeményezhető a mozgásszervi fogyatékosság, az érzékszervi (a látási, a hallási) fogyatékosság megállapítását vagy kizárását végző szakértői bizottságnál. Ha a gyermek óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban részesül, az óvoda, az iskola köteles közreműködni a vizsgálat iránti kérelem elkészítésében.
(2) A szakértői vizsgálat indítható:
a) hivatalból,
b) hatósági megkeresésre,
c) szülői kérelemre,
d) illetve a szülő egyetértésével
da) a nevelési-oktatási, illetve a szakképző intézmény,
db) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény hatálya alá tartozó család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ, bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, gyermekotthon, területi gyermekvédelmi szakszolgálat, nevelőszülői hálózat működtetője,

Főszabályként elmondhatjuk, hogy ha a szakértői vizsgálatot nem a szülő indítja, akkor az **a szülő tájékoztatása és egyetértése nélkül nem indítható.**

Szülői **beleegyezés hiányában** a vizsgálatot kezdeményező intézmény **közigazgatási hatósági eljárás** megindítását kérheti.[21]

dc) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény hatálya alá tartozó fogyatékosok ápoló, gondozó otthona, fogyatékosok rehabilitációs intézménye, fogyatékosok nappali intézménye kezdeményezésére.

(3) Ha a nevelési-oktatási, illetve a szakképző intézmény, vagy a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a szociális intézmény, valamint a gyámhatóság megítélése szerint a gyermek, tanuló szakértői vizsgálata szükséges,

a) az indok közlésével javasolja a szülőnek a szakértői vizsgálaton való megjelenést és részvételt, a szülő egyetértése esetén óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban részesülő gyermek esetén a nevelési-oktatási, illetve a szakképző intézmény gondoskodik arról, – gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a szociális intézmény, valamint a gyámhatóság közreműködik abban – hogy a vizsgálati kérelem tíz napon belül kiállításra kerüljön,

b) a javaslattétellel egyidejűleg köteles a szülőt tájékoztatni a vizsgálatok eredményeinek lehetséges következményeiről, a szülőnek a vizsgálattal és annak megállapításaival kapcsolatos jogairól,

c) halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló vizsgálatának kezdeményezése esetén, a vizsgálaton jelen lévő szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő szerepéről a szülőt tájékoztatni köteles.

(4) A szülő egyetértése esetén a szakértői vélemény készítésére irányuló – a szülő által aláírt – kérelmet az óvoda, az iskola megküldi

a) az (1) bekezdésben meghatározott szakértői bizottságnak,

b) a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló vizsgálatának kezdeményezése esetén – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel –a Hivatalnak.

(5) Szülői egyetértés hiányában a (3) bekezdésben foglalt, vizsgálatot kezdeményező intézmény a Korm. rendelet 42. § (3) bekezdés a) pontjában foglalt eljárás megindítását kéri.

(6) Ha a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló szülője a szakértői vélemény készítésére irányuló kérelemnyomtatványon olyan nyilatkozatot tesz, hogy gyermeke vizsgálatánál szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő ne legyen jelen, a (4) bekezdés b) pontjában foglaltakat nem kell alkalmazni.

[21] 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet42. § (1) Az illetékes tankerületi központ közigazgatási hatósági eljárás keretében hoz döntést a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény megállapításával, illetve a szakértői véleményben foglaltakkal összefüggésben.

(2) Az eljárás megindítását a szülő kérheti, ha nem ért egyet a szakértői véleményben foglaltakkal, illetve a szakértői bizottság eljárásával.

(3) Az eljárás megindítását köteles kérni

a) a nevelési-oktatási, a szakképző a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális intézmény, vagy a gyámhatóság, ha a szülő a szakértői vizsgálat szükségességével nem ért egyet, illetve a kérelmet nem írja alá,

b) a szakértői bizottság, ha a szülő a gyermekével a szakértői vizsgálaton ismételt felhívás ellenére nem jelenik meg vagy a szakértői vizsgálatban nem működik közre, illetve a szakértői véleményben foglaltakkal vagy annak továbbításával nem ért egyet,

c) a szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő, ha a szakértői bizottság eljárásában megszegték a vizsgálat eljárási szabályait,

d) a kijelölt intézmény igazgatója, ha a gyermeket a szakértői vélemény alapján a kijelölt intézménybe nem íratják be, vagy az ellátásban a szülő gyermekével önhibájából nem vesz részt.

(4) Az eljárásra az a tankerületi központ illetékes, amelynek a működési területén a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában, vagy ha az nem állapítható meg, a gyermek, tanuló tartózkodási helye található.

(5) Ha a gyermeket, tanulót a gyámhivatal átmeneti vagy tartós nevelésbe vette a tankerületi központ illetékességét a gyermek tartózkodási helye határozza meg.

(6) A tankerületi központ az eljárása megindításáról nyolc napon belül értesíti a szakértői bizottságot. A tankerületi központ az (1) bekezdés szerinti döntés egy példányát a döntés véglegessé válását követő nyolc napon belül megküldi az érintett nevelési-oktatási intézménynek és a szakértői bizottságnak.

Visszavonható-e a szakértői bizottság vizsgálata iránti kérelem? Ha igen meddig?[22]

Gyakran előfordul, hogy a szakértői vizsgálat megindul, ám idő közben a szülők úgy döntenek mégsem szeretnék a sajátos nevelési igény megállapítását, illetve az erre irányuló vizsgálat lefolytatását. **Amennyiben a szakértői vizsgálatot nem a szülő kezdeményezte, úgy a kérelem nem vonható vissza, az eljárás lefolytatása nem akadályozható meg.**

Ugyanakkor, **ha a vizsgálatot a szülő kezdeményezte**, ám a szülő a szakértői vizsgálatra megadott időpontban nem jelenik meg, további egy alkalommal kell számára vizsgálati időpontot biztosítani az elmulasztott vizsgálati időpontot követő naptól számított tizenöt napon belüli időpontra, s **ha akkor sem jelenik meg a vizsgálati kérelmet visszavontnak kell tekinteni**.

Ebből értelemszerűen adódik tehát, hogy a szülő csak addig vonhatja vissza a vizsgálati kérelmet – kifejezett nyilatkozattal, vagy a vizsgálatra adott időpont, illetve időpontok elmulasztásával - amíg a vizsgálatba ténylegesen be nem vonódik, tehát amíg a vizsgálaton meg nem jelenik.

Hogyan és hol lehet a szakértői vizsgálatra jelentkezni?

A szakértői vizsgálatra **a megfelelő nyomtatvány elküldésével** lehet jelentkezni. A **nyomtatvány az illetékes szakértői bizottságtól kérhető**. **A jelentkezéskor érdemes csatolni a már rendelkezésre álló dokumentációt** pl egészségügyi leleteket, pedagógiai szakvéleményt stb.

Az eljárás megindítása annál a szakértői bizottságnál kérhető vagy kezdeményezhető, amelynek **működési körzetében a gyermek, tanuló lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy amelynek működési körzetében a gyermek, tanuló intézményes ellátásban részesül**.[23]

---

[22] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 14.§ (1) A szakértői vizsgálat időpontját a bizottság határozza meg, és erről, valamint a szakértői vizsgálat helyéről a szülőt értesíti. A szakértői vizsgálat időpontjáról szóló értesítést a vizsgálat kezdeményezésére irányuló kérelem megérkezését követő naptól számított tíz napon belül, a vizsgálat időpontja előtt legalább tíz nappal meg kell küldeni a szülőnek. A szakértői vizsgálat időpontját – első vizsgálat esetében – a vizsgálat kezdeményezésére irányuló kérelem megérkezését követő naptól számított harminc napon belüli időpontra kell kitűzni. Amennyiben a szülő a szakértői vizsgálat időpontjában nem jelenik meg, további egy alkalommal kell számára vizsgálati időpontot biztosítani az elmulasztott vizsgálati időpontot követő naptól számított tizenöt napon belüli időpontra. Ennek elmulasztása esetén, ha a vizsgálat a szülő kérésére indult, a vizsgálati kérelmet visszavontnak kell tekinteni. Ha a vizsgálat a 13. § (2) bekezdés a), b) vagy d) pontja alapján indult, akkor a szakértői bizottság a Korm. rendelet 42. § (3) bekezdés b) pontja szerint közigazgatási hatósági eljárás megindítását köteles kezdeményezni.

[23] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 13.§ (1) A szakértői vizsgálat – a (2) bekezdés a), b) és d) pontjában, valamint a Korm. rendelet 42. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel – a szülő kérelmére, illetve, ha az eljárást nem a szülő kezdeményezi, a szülő egyetértésével indul. Az eljárás megindítása az Intézmény szakértői bizottságként eljáró azon feladatellátási helyénél kérhető vagy kezdeményezhető, amelynek működési körzetében a gyermek, tanuló lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy amelynek működési körzetében a gyermek, tanuló intézményes ellátásban részesül. A mozgásszervi, valamint az érzékszervi (a látási, a hallási) fogyatékosság megállapítására vagy kizárására irányuló vizsgálat közvetlenül is kérhető, illetve kezdeményezhető a mozgásszervi fogyatékosság, az érzékszervi (a látási, a hallási) fogyatékosság megállapítását vagy kizárását végző szakértői bizottságnál. Ha a gyermek óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban részesül, az óvoda, az iskola köteles közreműködni a vizsgálat iránti kérelem elkészítésében.

Bent lehet-e a szülő a gyermek vizsgálata alatt?

A szakértői vizsgálat során a szülő köteles közreműködni, a vizsgálaton - annak zavarása nélkül - **jogosult mindvégig jelen lenni**.[24]

Mit kell tudni a vizsgálati eredményről és annak ismertetéséről?[25]

A véleményt **a vizsgálatvezető ismerteti** a szülővel. **Egyértelmű** – a szülő számára **érthető** – **tájékoztatást ad** a vizsgálat **eredményeiről**, a gyermek további **intézményes nevelésére, az intézményválasztásra, vonatkozó javaslatokról, lehetőségeiről**; alátámasztva mindezt a vizsgálat dokumentációjával, és tájékoztatást adva a **vonatkozó jogszabályokról**, **kiemelten a szülő jogairól és kötelezettségeiről,** és a bizottság számára a szakértői vélemény elkészítését követő kötelezettségekről. (A szakértői vélemény továbbítása annak elfogadása, illetve el nem fogadása esetén, a felülvizsgálat kezdeményezésének lehetséges formái, a hivatalból elrendelt felülvizsgálatok célja, időpontja stb.) **Az ismertetés során a szülő számára lehetőséget kell adni arra, hogy kérdezzen, hogy véleményét az elmondottakkal kapcsolatban megfogalmazza.**

Az **előzetes vizsgálati véleményben** foglaltak megismerését követően annak **elfogadásáról vagy elutasításáról**, az intézményes nevelésre vonatkozó javaslat elfogadásáról vagy elutasításáról **a szülő nyilatkozik, nyilatkozatát aláírásával igazolja**. Tájékoztatni kell a szülőt arról is, hogy a vizsgálat alapján elkészített szakértői véleménynek **a kézhezvételétől számítva tizenöt nap áll rendelkezésre a szakértői vélemény felülvizsgálatának kezdeményezésére.**

Mindez tehát azt jelenti, hogy az előzetes vizsgálati vélemény aláírása után, megismerve a végleges és teljes szakértői véleményt még mindig nyilatkozhat a szülő úgy, hogy azt nem fogadja el és azzal szemben jogorvoslattal él. **A szülőt tehát nem köti az előzetes vizsgálati véleményre tett nyilatkozata. Éppen ezért az előzetes szakértői vélemény jogi kötőerővel még nem bír, a gyermek/tanuló ellátása a végleges szakértői véleményben foglaltak szerint biztosítandó.**

---

[24] 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet 14.§ (2) A szakértői vizsgálat megkezdéséhez a szülői felügyeletet gyakorló mindkét szülő együttes jelenléte szükséges. A vizsgálaton megjelent szülő a távollévő szülőt képviselheti, erről a szülőt legkésőbb a vizsgálat megkezdésekor tájékoztatni kell. Kétség esetén vélelmezni kell, hogy a vizsgálaton megjelent szülő a távollévő szülő képviseletére nem jogosult. A szakértői vizsgálat során a szülő köteles közreműködni, a vizsgálaton – annak zavarása nélkül – jogosult mindvégig jelen lenni.

[25] 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 2. melléklet a 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelethez 6. pont

6. A vizsgálati vélemény ismertetése

A véleményt a vizsgálatvezető ismerteti a szülővel. Egyértelmű – a szülő számára érthető – tájékoztatást ad a vizsgálat eredményeiről, a gyermek további intézményes nevelésére, az intézményválasztásra, vonatkozó javaslatokról, lehetőségeiről; alátámasztva mindezt a vizsgálat dokumentációjával, és tájékoztatást adva a vonatkozó jogszabályokról, kiemelten a szülő jogairól és kötelezettségeiről, és a bizottság számára a szakértői vélemény elkészítését követő kötelezettségekről. (A szakértői vélemény továbbítása annak elfogadása, illetve el nem fogadása esetén, a felülvizsgálat kezdeményezésének lehetséges formái, a hivatalból elrendelt felülvizsgálatok célja, időpontja stb.) Az ismertetés során a szülő számára lehetőséget kell adni arra, hogy kérdezzen, hogy véleményét az elmondottakkal kapcsolatban megfogalmazza.

Az előzetes vizsgálati véleményben foglaltak megismerését követően annak elfogadásáról vagy elutasításáról, az intézményes nevelésre vonatkozó javaslat elfogadásáról vagy elutasításáról a szülő nyilatkozik, nyilatkozatát aláírásával igazolja. Tájékoztatni kell a szülőt arról is, hogy a vizsgálat alapján elkészített szakértői véleménynek a kézhezvételétől számítva tizenöt nap áll rendelkezésre a szakértői vélemény felülvizsgálatának kezdeményezésére.

Mit tartalmaz a szakértői vélemény?[26]

[26] 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 17.§ (1) A szakértői bizottság a szakértői véleményében tesz javaslatot a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatok típusaira, a szükséges szakemberre és annak feladataira. A szakértői véleménynek tartalmaznia kell

a) a gyermek, tanuló és a szülő nevét, a gyermek, tanuló születési idejét, lakóhelyét és tartózkodási helyét,

b) a szakértői vizsgálat rövid leírását,

ba) a beilleszkedési, a tanulási vagy a magatartási nehézségre, vagy annak kizárására vonatkozó megállapítást, az azt alátámasztó tényeket,

bb) a sajátos nevelési igényre, vagy annak kizárására vonatkozó megállapítást, az azt alátámasztó tényeket,

c) a korai fejlesztés és gondozás szükségességét, az ennek keretében nyújtott szolgáltatásokat, a fejlesztéssel kapcsolatos szakmai feladatokat, valamint annak megjelölését, hogy a feladatokat milyen ellátás keretében mely intézmény biztosítja,

d) annak megállapítását, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az e célra létrehozott, a fogyatékosság típusának megfelelő nevelési-oktatási, illetve szakképző intézményben, osztályban, csoportban, tagozaton vagy a többi gyermekkel, tanulóval közösen is részt vehet az óvodai nevelésben, iskolai nevelésben-oktatásban, kollégiumi nevelésben,

e) annak megállapítását, hogy a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a tankötelezettségét kizárólagosan iskolába járással, illetve kizárólagosan egyéni munkarend, egyéni tanulmányi rend keretében teljesítheti,

f) ha a tanuló a tankötelezettségét kizárólagosan egyéni munkarend, egyéni tanulmányi rend keretében teljesítheti, a heti foglalkoztatás idejét és a felkészüléshez szükséges szakembereket,

g) annak megállapítását, hogy a tanuló a tankötelezettségét fejlesztő nevelés-oktatás, illetőleg a fejlesztő nevelés-oktatást nyújtó iskola által szervezett egyéni fejlesztés keretében teljesíti,

h) a gyermek, tanuló sajátos nevelési igényének megfelelő

ha) óvodára, csoportra (a továbbiakban együtt: kijelölt óvoda),

hb) általános iskolára, középfokú iskolára, szakképző intézményre, fejlesztő nevelés-oktatást végző iskolára, csoportra, osztályra, tagozatra (a továbbiakban együtt: kijelölt iskola),

hc) kollégiumra [a h) pont alattiak a továbbiakban együtt: kijelölt intézmény]

vonatkozó javaslatot és a kijelölt intézmény megjelölését,

i) a hivatalból történő felülvizsgálat időpontját,

j) a gyermek, tanuló nevelésével, oktatásával kapcsolatos sajátos követelményeket,

ja) fejlesztési feladatokat, a fejlesztési feladatok ellátásának javasolt időkeretét,

jb) javaslatot az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítésre,

k) a szükséges szakemberre vonatkozó javaslatot,

l) az adott tanév szeptember 1. és január 18. napja közt elvégzett vizsgálatoknál az ötödik életévüket betöltött, de hat évesnél fiatalabb sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében javaslatot a tankötelezettség teljesítésének következő tanévtől történő megkezdésére vagy további egy év óvodai nevelésre,

m) a szülő tájékoztatását a 18. §-ban foglalt jogairól és kötelezettségeiről.

(1a) Nem alkalmazható

a) a nappali munkarend szerinti felnőttoktatásban tanuló személy vizsgálata alapján készített szakértői vélemény vonatkozásában az (1) bekezdés c), i) és l) pontja, valamint a 22. § (2)–(4) bekezdése,

b) a nem nappali munkarend szerint folytatott felnőttoktatásban tanuló személy, valamint a felnőttképzésben részt vevő személy vizsgálata alapján készített szakértői vélemény vonatkozásában az (1) bekezdés c)–i), k) és l) pontja, *j)* pont *ja)* alpontja, valamint a 22. § (2)–(4) bekezdése.

(2) Ha a fővárosi, vármegyei területi gyermekvédelmi szakszolgálat értesítése szerint a szakértői bizottság eljárásával egyidejűleg a gyermek, tanuló nevelésbe vételével kapcsolatos eljárás is folyik, a szakértői véleményt a kijelölt gondozási helyről szóló tájékoztatás megérkezését követően lehet elkészíteni.

(3) A szakértői vizsgálat befejezését követően a szülőt tájékoztatni kell a szakértői vizsgálat megállapításairól, a szakértői vélemény várható tartalmáról, a szülői jogokról és kötelezettségekről. A tájékoztatás tényét, a tájékoztatási kötelezettség teljesítését írásba kell foglalni és a szülővel alá kell íratni.

(4) Ha az eljárásban szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő működik közre, a szülő tájékoztatásánál jelen kell lennie. A szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő a szakértői bizottság munkájával és megállapításaival

a) a gyermek, tanuló és a szülő **nevét**, a gyermek, tanuló **születési idejét**, **lakóhelyét** és tartózkodási helyét,

b) a szakértői vizsgálat rövid leírását,

ba) a **beilleszkedési, a tanulási vagy a magatartási nehézségre**, **vagy** annak **kizárására** vonatkozó megállapítást, az azt alátámasztó tényeket,

bb) a **sajátos nevelési igényre**, **vagy** annak **kizárására** vonatkozó megállapítást, az azt alátámasztó tényeket,

c) a **korai fejlesztés és gondozás szükségességét**, az ennek keretében **nyújtott szolgáltatásokat**, a fejlesztéssel kapcsolatos **szakmai feladatokat**, valamint annak megjelölését, hogy a feladatokat **milyen ellátás keretében mely intézmény** biztosítja,

d) annak megállapítását, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az e célra létrehozott, **a fogyatékosság típusának megfelelő nevelési-oktatási, illetve szakképző intézményben**, osztályban, csoportban, tagozaton **vagy a többi gyermekkel, tanulóval közösen** is részt vehet az óvodai nevelésben, iskolai nevelésben-oktatásban, kollégiumi nevelésben,

e) annak megállapítását, hogy a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a **tankötelezettségét kizárólagosan iskolába járással, illetve kizárólagosan egyéni munkarend, egyéni tanulmányi rend keretében teljesítheti**,

f) ha a tanuló a tankötelezettségét kizárólagosan **egyéni munkarend, egyéni tanulmányi rend keretében** teljesítheti, a **heti foglalkoztatás idejét és a felkészüléshez szükséges szakembereket,**

---

kapcsolatosan kifejtheti véleményét, és javasolhatja a szülőnek, hogy éljen a felülvizsgálat kezdeményezésének jogával.

(5) A szakértői véleményt, az e bekezdésben foglalt kivétellel – a vizsgálat lezárását követő huszonegy napon belül – kézbesíteni kell a szülőnek. Amennyiben a szülő a 16. § (3) bekezdése alapján összeállított intézményjegyzékről intézményt nem választ, a szakértői bizottság a vizsgálat lezárását követő harmincadik napon a gyermeket, tanulót ellátó intézményt saját választása alapján kijelöli és a szakértői véleményt a kijelöléstől számított öt munkanapon belül a szülőnek kézbesíti.

(6) A kézbesítés történhet postai úton, személyesen, kézbesítő útján vagy ügyfélkapun keresztül. A kézbesítés napja az a nap, amelyen a szakértői véleménynek a szülő általi átvétele megtörtént, vagy amely napon a szülő az átvételt megtagadta. Ha postai úton kézbesített szakértői vélemény a szakértői bizottsághoz „nem kereste" jelzéssel érkezik vissza, a szakértői véleményt – az ellenkező bizonyításig – a postai kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni.

(7) Ha a Hivatal a kérelmező által benyújtott dokumentumok alapján, a tankötelezettség teljesítésének hat éves kor előtti megkezdésével vagy a tankötelezettség megkezdése alóli felmentéssel kapcsolatos hatósági eljárásban a szakértői bizottságot szakértőként kirendelte, és a Korm. rendelet szerinti szakvélemény elkészítése és a Hivatalnak történő megküldése mellett a hatósági eljárástól függetlenül az e rendelet szerinti szakértői vélemény kibocsátása is szükséges, úgy azt a szakértői bizottság az e rendelet általános szabályai szerint készíti el. Ha szakértői vizsgálatot a Hivatal kirendelésére a járási szakértői bizottság végezte el, és a szakértői vizsgálat alapján sajátos nevelési igény valószínűsíthető, akkor a járási szakértői bizottság a Korm. rendelet szerinti szakvélemény elkészítésével és a Hivatalnak történő megküldésével egyidejűleg saját vizsgálatának dokumentációját és annak eredményeit, a vizsgálat alapján tett megállapításait, valamint a rendelkezésükre álló egyéb iratokat megküldi a vármegyei szakértői bizottság részére, amely a szakértői vizsgálatot a hatósági eljárástól függetlenül e rendelet általános szabályai szerint fejezi be. A vármegyei szakértői bizottság a járási szakértői bizottság azon szakmai megállapításaihoz, melyeket a Korm. rendelet szerinti szakvélemény tartalmaz, kötve van.

g) annak megállapítását, hogy a tanuló a **tankötelezettségét fejlesztő nevelés-oktatás, illetőleg a fejlesztő nevelés-oktatást nyújtó iskola által szervezett egyéni fejlesztés keretében teljesíti**,

h) a gyermek, tanuló sajátos nevelési igényének megfelelő

ha) óvodára, csoportra (a továbbiakban együtt: **kijelölt óvoda**),

hb) általános iskolára, középfokú iskolára, szakképző intézményre, fejlesztő nevelés-oktatást végző iskolára, csoportra, osztályra, tagozatra (a továbbiakban együtt: **kijelölt iskola**),

hc) **kollégiumra** [a *h)* pont alattiak a továbbiakban együtt: kijelölt intézmény]

vonatkozó javaslatot és a kijelölt intézmény megjelölését,

i) a **hivatalból történő felülvizsgálat időpontját**,

j) a gyermek, tanuló nevelésével, oktatásával kapcsolatos **sajátos követelményeket**,

ja) fejlesztési feladatokat, a fejlesztési feladatok ellátásának **javasolt időkeretét**,

jb) **javaslatot** az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az **értékelés és minősítés alóli mentesítésre**,

k) a **szükséges szakemberre vonatkozó javaslatot**,

l) az adott **tanév szeptember 1. és január 18. napja közt** elvégzett vizsgálatoknál az ötödik életévüket betöltött, de hat évesnél fiatalabb sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében **javaslatot a tankötelezettség teljesítésének következő tanévtől történő megkezdésére vagy további egy év óvodai nevelésre,**

m) a **szülő tájékoztatását** a 18. §-ban foglalt jogairól és kötelezettségeiről.

Miért fontos a szakértői vélemény sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók esetében?

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.[27] **A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani. A szakértői vélemény tehát az adott gyermek/tanuló tekintetében a köznevelési intézményben való ellátásának alapdokumentuma.**

Fontos megjegyezni, hogy **a szakértői véleményben foglalt javaslatok mind a szülőre, mind a gyermekre/tanulóra, mind pedig az abban kijelölt oktatási intézményre nézve kötelező rendelkezések.** A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 248. § (2) bekezdésének c) pontja alapján, aki a pedagógiai

[27] 2011. évi CXC törvény 47. § (1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

szakszolgálatra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően készített szakvéleményben foglaltakat szándékosan figyelmen kívül hagyja, szabálysértést követ el.

Milyen mentesítések kérhetőek a szakértői vélemény alapján?

- Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott **közösségi szolgálat** teljesítésére vonatkozó kötelezettség alóli mentesítés.[28]
- Az **érdemjegyekkel** és osztályzatokkal történő **értékelés és minősítés** alóli mentesítés, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazás előírása.
- Az egyes **tantárgyakból, tantárgyrészekből** a tanuló teljesítményének az **értékelése, minősítése alóli mentesítése.**[29]

Az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből a tanuló teljesítményének az értékelése, minősítése alóli mentesítés céljából szakértői vizsgálat az első-hatodik évfolyamon az adott tanév **január 31-éig** szükség szerint bármikor indítható. A határnapot követően annak a tanévnek a **március 31.** napjáig, amelyben a tanuló az adott tantárgy tanulását megkezdte. Fentieknél későbbi későbbi időpontban csak a kiskorú tanuló szülője, illetve a nagykorú tanuló kezdeményezheti a vizsgálatot.

A vizsgálati kérelemhez csatolni kell az érintett iskola igazgatójának a vizsgálat szükségességével kapcsolatos egyetértő nyilatkozatát. Az iskola igazgatója a döntéséhez beszerzi a tanuló osztályfőnöke és az adott tantárgyat tanító pedagógus véleményét. Az iskola igazgatója egyetértésének hiányában a szakértői bizottság vezetője vagy az általa erre kijelölt bizottsági tag – a kiskorú tanuló esetén a tanuló és a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló meghallgatása után – dönt a vizsgálat szükségességéről vagy a kérelem elutasításáról. A kérelem elutasításáról szóló döntést – határozat formájában – írásba

---

[28] 2011. évi CXC törvény 6.§ (4) A középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása, kivéve
a) a felnőttoktatásban részt vevő tanulókat és
b) azon sajátos nevelési igényű tanulókat, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített.

[29] 2011. évi CXC törvény (Nkt.) 56. § (1) A sajátos nevelési igényű tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató mentesíti
a) az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,
b) egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.
(2) Az érettségi vizsgán az (1) bekezdés *b)* pont szerinti tantárgyak helyett a tanuló – a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint – másik tantárgyat választhat.
15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 15. § (1) Az Nkt. 56. § (1) bekezdése alapján egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből a tanuló teljesítményének az értékelése, minősítése alóli mentesítés céljából szakértői vizsgálat indítható:
a) az iskolai nevelés-oktatás első–hatodik évfolyamán az adott tanév január 31-éig szükség szerint bármikor,
b) az *a)* pontban meghatározott évfolyamokra vonatkozóan meghatározott határnapot követően annak a tanévnek a március 31. napjáig, amelyben a tanuló az adott tantárgy tanulását megkezdte.
(2) A szakértői bizottság eljárását az (1) bekezdésben meghatározott célból, az ott megjelölt időszaknál későbbi időpontban csak a szülő kezdeményezheti. A vizsgálati kérelemhez csatolni kell az érintett iskola igazgatójának a vizsgálat szükségességével kapcsolatos egyetértő nyilatkozatát. Az iskola igazgatója a döntéséhez beszerzi a tanuló osztályfőnöke és az adott tantárgyat tanító pedagógus véleményét. Az iskola igazgatója egyetértésének hiányában a szakértői bizottság vezetője vagy az általa erre kijelölt bizottsági tag – a kiskorú tanuló esetén a tanuló és a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló meghallgatása után – dönt a vizsgálat szükségességéről vagy a kérelem elutasításáról. A kérelem elutasításáról szóló döntést – határozat formájában – írásba kell foglalni. A döntés tekintetében a szakértői vélemény felülvizsgálatával kapcsolatos rendelkezéseket kell alkalmazni.

kell foglalni. **A döntés tekintetében a szakértői vélemény felülvizsgálatával kapcsolatos rendelkezéseket kell alkalmazni.**

Milyen kedvezmények illetik meg az SNI tanulót a középiskolába történő felvételi eljárás során és ezek hogyan érvényesíthetőek?

Erről a kérdéskörről az Oktatási hivatal minden tanévben aktualizált részletes tájékoztató anyagot ad ki, amely az Oktatási Hivatal honlapján elérhető. A legutóbbi tájékoztató az alábbi linken érhető el:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kozepfoku_felveteli_eljaras/tajekoztato_felvetelizoknek/sni_tanulok_reszvetele

Milyen kedvezmények illetik meg az SNI tanulót az érettségi eljárás során és ezek hogyan érvényesíthetőek?

Erről a kérdéskörről az Oktatási hivatal minden tanévben aktualizált részletes tájékoztató anyagot ad ki, amely az Oktatási Hivatal honlapján elérhető. A legutóbbi tájékoztató az alábbi linken érhető el:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/altalanos_tajekoztatas/vizsgamentesseg

Mit tehet a szülő, ha nem ért egyet a szakértői véleményben foglaltakkal?

Ha a szakértői véleményben foglaltakkal a **szülő nem ért egyet, a szakértői bizottság köteles** erről a tényről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint **illetékes tankerületi központot tájékoztatni.**

A szülő közvetlenül is eljárást indíthat a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes tankerületi központnál a szakértői vélemény felülvizsgálatát kezdeményezve. **A szülőnek a szakértői véleményben foglaltakkal kapcsolatos egyetértését vagy egyet nem értését írásban kell közölnie.**

A szülőnek - a szakértői vélemény kézhezvételétől számítva **tizenöt nap** áll rendelkezésre a szakértői vélemény felülvizsgálatának kezdeményezésére. Amennyiben a szülő a szakértői vélemény kézhezvételétől számított **tizenöt napon belül nem tesz nyilatkozatot** és nem indítja meg a jogszabályban meghatározott eljárást, **az egyetértését megadottnak kell tekinteni.**[30]

Fontos, hogy az előzetes vizsgálati vélemény ismertetésekor a szülő által tett elfogadó vagy elutasító nyilatkozat a fent leírt jogorvoslati jogot nem érinti, vagyis bármilyen nyilatkozatot tett a szülő a szakértői vizsgálat befejezését követően vele ismertetett előzetes vizsgálati véleményre, a szakértői

[30] 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 18.§ (1) A gyermek, tanuló ellátására a szakértői véleményben foglaltak szerint akkor kerül sor, ha az abban foglaltakkal a szülő egyetért. Amennyiben a szakértői véleményben foglaltakkal a szülő nem ért egyet, a szakértői bizottság köteles erről a tényről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes tankerületi központot tájékoztatni.
(2) A szülő közvetlenül is eljárást indíthat a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes tankerületi központnál a szakértői vélemény felülvizsgálatát kezdeményezve. A szülőnek a szakértői véleményben foglaltakkal kapcsolatos egyetértését vagy egyet nem értését írásban kell közölnie.
(3) A szülőnek – a szakértői vélemény kézhezvételétől számítva – tizenöt nap áll rendelkezésre a szakértői vélemény felülvizsgálatának kezdeményezésére. Amennyiben a szülő a szakértői vélemény kézhezvételétől számított tizenöt napon belül nem tesz nyilatkozatot és nem indítja meg a (2) bekezdésben meghatározott eljárást, az egyetértését megadottnak kell tekinteni.

vélemény kézhez vételét követő 15 napon belül megilleti őt a jogorvoslat joga, vagyis a szakértői vélemény megtámadásának joga.

Ha a gyermek/tanuló betöltötte a 16. életévét hogyan kérhető az SNI megállapítása, illetve ha az már megállapításra került, mikor köteles eljárni a szakértői bizottság?

Gyakorlatban megfigyelhető, hogy amennyiben a gyermek/tanuló 16 éves koráig megállapításra került a sajátos nevelési igény, úgy a **szakértői bizottságok 16 éves kor körül végzik el a szakértői vélemény utolsó felülvizsgálatát és utána már hivatalból nem végeznek vizsgálatokat**. Fontos tudni ugyanakkor, hogy **amennyiben ezen életkor után a tanuló még tanulmányokat folytat és** állapotában változás történik, vagy intézményt kíván változtatni, esetleg más okból merül fel **a szakértői vélemény felülvizsgálatának szükségessége, úgy kérelemre el kell végezni a szakértői vélemény felülvizsgálatát**.

Ugyanakkor **ha a gyermek/tanuló 16 éves koráig nem került sor a sajátos nevelési igény megállapítására** (például, mert az érintett csak később kap autizmus diagnózist) és a **tanulói jogviszonya már nem áll fenn köznevelési intézménnyel**, ezért **érvényes szakértői véleménnyel nem rendelkezik, ám az autista fiatal számára** a tanulmányok, vizsgák és a felsőoktatási felvételi eljárás során adható kedvezményekre való jogosultság megítélése érdekében **szükséges a sajátos nevelési igény megállapítása, úgy ezen ügyekben már az Eötvös Loránd Tudományegyetem Gyakorló Országos Pedagógiai Szakszolgálat** (a továbbiakban: Gyakorló Szakszolgálat) jár el.

Fontos, hogy e tevékenységét a Gyakorló Szakszolgálat **már térítés ellenében végzi**.

Az általa végzendő vizsgálatok az alábbiak:

a) **a felsőoktatási intézmények által a fogyatékossággal élő hallgató számára adható mentességeket, kedvezményeket** megalapozó szakértői vélemény kiállítása,

b) ha az **érettségi vizsgára jelentkező személy** tanulói jogviszonnyal már nem rendelkezik és a tanulói jogviszony megszűnése után következett be olyan állapot, amely alapján sajátos nevelési igény megállapításának lenne helye,

c) ha a vizsgálatot **a nyelvvizsgára jelentkező személy** a nyelvvizsga során adható kedvezmények biztosítása érdekében kezdeményezi,

d) ha a vizsgálatot a tanulói jogviszony megszűnése után a **KRESZ-vizsga során adható kedvezmények biztosítása érdekében** kezdeményezi.[31]

[31] 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 39.§ (1) A Gyakorló Szakszolgálat a (2)–(13) bekezdésében meghatározott esetekben szakértői bizottságként, egyéb, jogszabályban meghatározott esetekben szakértőként jár el.
(2) A szakértői bizottságként eljáró Gyakorló Szakszolgálat feladata a tanulmányok, vizsgák és a felsőoktatási felvételi eljárás során adható kedvezményekre való jogosultság megítélése érdekében a sajátos nevelési igény, fogyatékosság megállapítása vagy kizárása
a) a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet 62. § (11)–(12) bekezdésében és 63. § (3) bekezdésében foglalt esetben,
b) ha az érettségi vizsgára jelentkező személy tanulói jogviszonnyal már nem rendelkezik és a tanulói jogviszony megszűnése után következett be olyan állapot, amely alapján sajátos nevelési igény megállapításának lenne helye,

Milyen feltételek szükségesek az SNI autista gyermek/tanuló ellátásához az oktatási intézményben?

A **sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához a következő feltételek szükségesek:**

---

c) ha a vizsgálatot a nyelvvizsgára jelentkező személy a nyelvvizsga során adható kedvezmények biztosítása érdekében kezdeményezi,
d) ha a vizsgálatot a tanulói jogviszony megszűnése után a KRESZ-vizsga során adható kedvezmények biztosítása érdekében kezdeményezi,
és a kérelmező érvényes szakértői véleménnyel nem rendelkezik.

(3) A szakértői bizottságként eljáró Gyakorló Szakszolgálat eljárása az érintett jelentkező, tanuló, vizsgázó, hallgató kérelmére indul.

(4) A kérelmező vizsgálati kérelmét el kell utasítani, ha a kérelmező által benyújtott orvosi és pedagógiai dokumentumokból, az előzmények feltárásából és elemzéséből megállapítható, hogy a sajátos nevelési igény, fogyatékosság nem áll fenn.

(5) A szakértői vizsgálat időpontját a Gyakorló Szakszolgálat határozza meg, és erről, valamint a szakértői vizsgálat helyéről a kérelmezőt értesíti. A szakértői vizsgálat időpontjáról szóló értesítést a vizsgálat kezdeményezésére irányuló kérelem megérkezését követő naptól számított tíz napon belül, a vizsgálat időpontja előtt legalább tíz nappal meg kell küldeni a kérelmezőnek. A szakértői vizsgálat időpontját a vizsgálat kezdeményezésére irányuló kérelem és a Gyakorló Szakszolgálat által a kérelem alapján bekért dokumentumok megérkezését követő naptól számított harminc napon belüli időpontra kell kitűzni. Amennyiben a kérelmező a szakértői vizsgálat időpontjában nem jelenik meg, további egy alkalommal kell számára vizsgálati időpontot biztosítani. Ennek elmulasztása esetén a vizsgálati kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

(6) A szakértői bizottságként eljáró Gyakorló Szakszolgálat komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, orvosi vizsgálat alapján készíti el szakértői véleményét.

(7) A kérelmező vizsgálata mellőzhető, ha a kérelmező által benyújtott orvosi és pedagógiai dokumentumokból, az előzmények feltárásából és elemzéséből megállapítható a sajátos nevelési igény, fogyatékosság megléte.

(8) A szakértői véleményt a szakértői bizottság vezetője és a szakértői bizottságnak a vizsgálatban közreműködő tagjai írják alá. A szakértői véleménynek tartalmaznia kell
a) a kérelmező nevét, születési idejét, lakóhelyét és tartózkodási helyét,
b) a szakértői vizsgálat rövid leírását,
c) a sajátos nevelési igényre, fogyatékosságra vagy annak kizárására vonatkozó megállapítást, az azt alátámasztó tényeket,
d) javaslatot az adható kedvezményekre,
e) a kérelmező tájékoztatását a jogorvoslat lehetőségéről.

(9) A szakértői véleményt a vizsgálat lezárását követő huszonegy napon belül postai úton, személyesen, kézbesítő útján vagy ügyfélkapun keresztül kézbesíteni kell a kérelmezőnek. A kézbesítés napja az a nap, amelyen a szakértői véleménynek a kérelmező általi átvétele megtörtént, vagy amely napon a kérelmező az átvételt megtagadta. Ha postai úton kézbesített szakértői vélemény a szakértői bizottsághoz „nem kereste” jelzéssel érkezik vissza, a szakértői véleményt – az ellenkező bizonyításig – a postai kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni.

(10) A kérelmező – a szakértői vélemény vagy a vizsgálat elutasításáról szóló értesítés kézhezvételétől számított – tizenöt napon belül kezdeményezheti a szakértői vélemény, illetve a vizsgálat elutasításának felülvizsgálatát közigazgatási hatósági eljárás keretében.

(11) A szakértői bizottságként eljáró Gyakorló Szakszolgálat (2) bekezdésben meghatározott tevékenysége térítésköteles.

(12) A Gyakorló Szakszolgálat vezetője adott ügyben a kérelmezőnek a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 108. § 9. és 10. pontja vagy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A. §-a alapján hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetére tekintettel, továbbá ha a kérelmező családjában az egy főre eső havi nettó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegét, egyedülálló kérelmező esetében a szociális vetítési alap összegének 150%-át, méltányossági jogkört gyakorolva a térítési díjat csökkentheti vagy mellőzheti. Ennek részletes szabályait a Gyakorló Szakszolgálat határozza meg.

(13) A 7–23. § a szakértői bizottságként eljáró Gyakorló Szakszolgálat esetében nem alkalmazható.

a) a gyermek, tanuló **külön neveléséhez** és oktatásához, a fejlesztő nevelés-oktatáshoz, a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő **gyógypedagógus,** konduktor foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges **speciális tanterv, tankönyv és egyéb segédlet**,

b) **egyéni előrehaladású neveléshez** és oktatáshoz, integrált óvodai neveléshez, iskolai nevelés-oktatáshoz, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő **gyógypedagógus,** konduktor foglalkoztatása, a foglalkozásokhoz **speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök,**

c) **a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása**.[32]

A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező **szakember utazó gyógypedagógusi**, utazó konduktori **hálózat útján is biztosítható.**[33]

Autizmus esetén a szakembernek az alábbi képzettségek egyikével kell rendelkeznie: autizmus spektrum zavarok pedagógiája szakirány vagy szakirányú továbbképzés.

Mit tehet a szülő, ha a kijelölt oktatási intézmény jogsértést követ el a gyermekével szemben, vagy véleménye szerint gyermekének érdekei sérülnek? (Jogorvoslat a köznevelésben)[34]

Először is érdemes az **oktatási intézmény vezetőjét** megkeresni a problémával **írásban**. Ha ilyen módon **nem oldódik meg** a helyzet, akkor az **oktatási intézmény fenntartójához** lehet panasszal fordulni **szintén írásban.**

Ha bizonytalanok vagyunk abban ki a fenntartó, akkor az alábbi linken meg tudjuk keresni az intézmény adatait, köztük a fenntartót is: https://www.oktatas.hu/kozneveles/intezmenykereso/koznevelesi_intezmenykereso

Ha a fenntartó megkeresését követően **sem oldódik meg** a probléma, úgy több lehetőség közül választhat a szülő:

1.) **Bírósághoz** fordul, vagy
2.) Az **oktatási jogok miniszteri biztosához** fordul, akinek eljárásáról elérhetőségeiről bővebb információ itt található: https://www.oktbiztos.hu/eljaras/eljaras.html , vagy

---

[32] 2011. évi CXC törvény 47.§ (4) A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához a következő feltételek szükségesek:
a) a gyermek, tanuló külön neveléséhez és oktatásához, a fejlesztő nevelés-oktatáshoz, a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és egyéb segédlet,
b) egyéni előrehaladású neveléshez és oktatáshoz, integrált óvodai neveléshez, iskolai nevelés-oktatáshoz, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök,
c) a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

[33] 2011. évi CXC törvény 47.§ (10) A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat útján is biztosítható.

[34] 2011. évi CXC törvény 37. § - 40.§

3.) Az **alapvető jogok biztosa Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatósága** előtt indít eljárást az egyenlő bánásmód megsértése (fogyatékosságon alapuló hátrányos megkülönböztetés) miatt, amelyről bővebb információ itt található: https://www.ajbh.hu/ebff vagy

4.) Más köznevelési intézményt keres a gyermeke számára, mely esetben a szakértői bizottsághoz kell fordulni az új intézmény kijelölése érdekében. Ez esetben a 15/2013 (II.26) EMMI rendelet 20.§ (3) bekezdése érvényesül.[35]

Fontos megjegyezni, hogy a **jogorvoslat során a határidők betartása igen lényeges**. Eszerint az óvoda, az iskola, a kollégium döntése, intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: döntés) ellen a tanuló, a szülő - a közléstől, ennek hiányában a tudomására jutásától számított tizenöt napon belül - a gyermek, tanuló érdekében eljárást indíthat.[36] Az eljárást jogszabálysértésre vagy érdeksérelemre hivatkozással lehet megindítani az első fokon eljárt szervnél, aki köteles a jogorvoslati kérelmet a másodfokú szervhez továbbítani.

A **fenntartó jár el**, és hoz másodfokú döntést

a) a **jogszabálysértésre vagy az intézmény belső szabályzatának megsértésére** hivatkozással benyújtott kérelem, továbbá

b) az **óvodai felvétellel és az óvodából való kizárással, a tanulói jogviszony, valamint a kollégiumi tagsági viszony létesítésével, megszüntetésével, a tanulói fegyelmi ügyekkel** kapcsolatban **érdeksérelemre hivatkozással** benyújtott kérelem tekintetében.

A fenntartó a kérelmet:

a) elutasíthatja, vagy

b) a döntést megváltoztathatja, vagy

---

[35] 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 20.§ (3) Ha a sajátos nevelési igényű tanuló iskolát kíván változtatni, szándékáról a tanuló szülőjének írásban tájékoztatnia kell a szakértői bizottságot. A szakértői bizottság, amennyiben az az iskola, amelybe a tanuló az átvételét, felvételét kéri, az adott sajátos nevelési igényre tekintettel szerepel az intézményi jegyzékben, a bejelentést tizenöt napon belül írásban tudomásul veszi, és szakértői véleményének az iskola kijelölésére és az iskolába történő beiratkozásra vonatkozó rendelkezéseit módosítja. Ha az iskola nem vagy nem az adott fogyatékosságra tekintettel szerepel az intézményi jegyzékben, a szakértői bizottság a tanuló – szükség szerinti – vizsgálata után új szakértői véleményt készít. A tanuló vizsgálata mellőzhető, ha a meglévő vizsgálati eredmények kiegészítésére nincs szükség. E rendelkezéseket alkalmazni kell az óvoda, a kollégium, a szakképző intézmény, a korai fejlesztés és gondozás, továbbá a fejlesztő nevelés-oktatás feladataiban közreműködő intézmény változásakor is. Az e bekezdésben meghatározott intézkedéseket, ha a gyermek, tanuló vizsgálatára nincs szükség, a szakértői bizottság vezetője vagy az általa kijelölt szakértői bizottsági tag hajtja végre.

[36] 2011. évi CXC törvény 37. § (1) A nevelési-oktatási intézmény a gyermekkel, a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel.

(2) Az óvoda, az iskola, a kollégium döntése, intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: döntés) ellen a tanuló, a szülő – a közléstől, ennek hiányában a tudomására jutásától számított tizenöt napon belül – a gyermek, tanuló érdekében eljárást indíthat, kivéve a magatartás, a szorgalom, valamint a tanulmányok értékelése és minősítése ellen. Eljárás indítható a magatartás, szorgalom és a tanulmányok minősítése ellen is, ha a minősítés nem az iskola által alkalmazott helyi tantervben meghatározottak alapján történt, a minősítéssel összefüggő eljárás jogszabályba vagy a tanulói jogviszonyra vonatkozó rendelkezésekbe ütközik.

c) a döntést megsemmisítheti, és a nevelési-oktatási intézményt új döntés meghozatalára utasíthatja.

Az érdeksérelemre hivatkozással benyújtott kérelmet - a fenntartó hatáskörébe tartozó kérelmek kivételével - az iskolaszék, ennek hiányában, a szülői közösség és nevelőtestület tagjaiból álló, legalább három tagú bizottság vizsgálja meg.

A vizsgálat eredményeképpen az iskolaszék, vagy a bizottság

a) a kérelmet elutasítja,

b) a döntés elmulasztóját döntéshozatalra utasítja,

c) a hozott döntést megsemmisíti, és a döntéshozót új döntés meghozatalára utasítja.[37]

A bírósági eljárást a másodfokú szerv döntésének közlését követő 30 napon belül kell megindítani. A bírósági eljárás keresetlevél benyújtásával indul, melyet az illetékes, közigazgatási ügyben eljáró bíróságnál kell benyújtani. **Az illetékes bíróság megjelölését** - a jogorvoslatról való kioktatás részeként - **a megtámadni kívánt határozatnak tartalmaznia kell**, ám ha nem tartalmazza, akkor az alábbi weboldalon lehet rákeresni az illetékes bíróságra: https://birosag.hu/birosag-kereso [38] A bírósági

[37] 2011. évi CXC törvény 37.§ (3) A fenntartó jár el, és hoz másodfokú döntést
a) a jogszabálysértésre vagy az intézmény belső szabályzatának megsértésére hivatkozással benyújtott kérelem, továbbá
b) az óvodai felvétellel és az óvodából való kizárással, a tanulói jogviszony, valamint a kollégiumi tagsági viszony létesítésével, megszüntetésével, a tanulói fegyelmi ügyekkel kapcsolatban érdeksérelemre hivatkozással benyújtott kérelem tekintetében.
(4) A (3) bekezdésben szabályozott eljárásban állami fenntartású nevelési-oktatási intézményben a fenntartó vezetője, települési önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmény esetén a jegyző, más fenntartó esetén jogi és igazgatási képzési területen szerzett felsőfokú végzettséggel és szakképzettséggel vagy a döntéshozó nevelési-oktatási intézményben igazgatói munkakör betöltésére jogosító felsőfokú végzettséggel rendelkező személy járhat el.
38. § (1) A fenntartó a 37. § (3) bekezdésében meghatározott eljárásban
a) a kérelmet elutasíthatja,
b) a döntést megváltoztathatja, vagy
c) a döntést megsemmisítheti, és a nevelési-oktatási intézményt új döntés meghozatalára utasíthatja.
(2) Az érdeksérelemre hivatkozással benyújtott kérelmet – a fenntartó hatáskörébe tartozó kérelmek kivételével – az iskolaszék, ennek hiányában, a szülői közösség és nevelőtestület tagjaiból álló, legalább három tagú bizottság vizsgálja meg. A vizsgálat eredményeképpen az iskolaszék, vagy a bizottság
a) a kérelmet elutasítja,
b) a döntés elmulasztóját döntéshozatalra utasítja,
c) a hozott döntést megsemmisíti, és a döntéshozót új döntés meghozatalára utasítja.
(3) A jogorvoslati kérelem elbírálása során a tényállás tisztázására, a határidők számítására, az igazolásra, a határozat alakjára, tartalmára és közlésére, a döntés kérelemre vagy hivatalból történő kijavítására, kicserélésére, kiegészítésére, módosítására vagy visszavonására az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

[38] 2011. évi CXC törvény 38.§ (4) A tanuló, a szülő a fenntartónak a jogszabálysértésre hivatkozással benyújtott kérelem, továbbá – a megrovás és a szigorú megrovás büntetést kiszabó fegyelmi határozat ellen benyújtott kérelem kivételével – az érdeksérelemre hivatkozással benyújtott kérelem tárgyában hozott döntését a közigazgatási ügyben eljáró bíróság előtt megtámadhatja. A keresetlevelet a bíróságnál kell benyújtani.
(5) A nevelési-oktatási intézmény döntése végleges, ha a 37. § (2) bekezdésében meghatározott határidőn belül nem nyújtottak be eljárást megindító kérelmet, vagy az eljárást megindító kérelem benyújtásáról lemondtak. A közlésre az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.
(6) A keresetlevél benyújtásának halasztó hatálya van kivéve, ha a döntéshozó a nevelési-oktatási intézménybe járó többi tanuló nyomós érdeke miatt a másodfokú döntés azonnali végrehajtását rendelte el.

eljárás megindításának általában halasztó hatálya van a megtámadott döntés tekintetében, vagyis a határozatban foglaltakat a bírósági eljárás jogerős befejezéséig nem lehet végrehajtani. Vannak azonban ez alól kivételek.

A keresetlevél megfogalmazásában ajánlott, de nem kötelező jogi képviselő igénybevétele. A bíróságok ügyfélközpontjain keresztül igénybe vehető ügyfélsegítők segítenek a keresetlevél megírásában (bővebb tájékoztató itt: https://birosag.hu/sites/default/files/users/ugyfelkozpont_2019.pdf), továbbá szociális alapon ingyenes jogi segítségnyújtás is igényelhető, amelyről bővebben itt lehet olvasni: https://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/jogi-segitsegnyujtas

Az **oktatási jogok miniszteri biztosa a jogsértéseket azok bekövetkezésétől számított legkésőbb 1 éven belül tudja vizsgálni**, **ugyanilyen határidőn belül** tud eljárni az **alapvető jogok biztosa** is.

Mennyi fejlesztés jár az SNI autista gyermeknek?

Az **óvoda** fenntartója az óvodában **heti tizenegy órás** időkeretben köteles megszervezni a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkoztatását (fejlesztését).[39]

Iskolai oktatás során a sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásainak száma évfolyamonként változó, de **autizmus esetén 10-15 óra**. (2011 évi CXC törvény 6. számú melléklete)

Ez csak heti időkeret, az intézményben ellátandó gyermekek számától függ az, hogy ténylegesen egy gyermek heti hány órában kap fejlesztést az iskolában. Ennek számítási módja a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rend. 138.§-ában található.[40]

[39] 2011. évi CXC törvény 8.§ (3) Az óvodai nevelés 6. melléklet szerinti finanszírozott időkerete magában foglalja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokhoz, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozásokra fordítható heti ötven óra időkeretet. A fenntartó az óvodában heti tizenegy órás időkeretben köteles megszervezni a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő pedagógiai ellátását, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkoztatását.

[40] 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 138. § (1) Az Nkt. 6. mellékletében a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás megszervezésére meghatározott heti foglalkoztatási időkeretet abban az esetben, ha a tanulót külön osztályban tanítják, osztályonként kell biztosítani.
(2) Abban az esetben, ha a sajátos nevelési igényű tanuló nevelés-oktatása a többi tanulóval együtt történik, az Nkt. 6. mellékletében a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésére meghatározott heti időkeretet kilenc főre kell meghatározni és biztosítani oly módon, hogy az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározottak szerint az azonos heti óraszámban foglalkozásra jogosult tanulók számát elosztják kilenccel. Ha az osztás alapján az azonos heti időtartamú foglalkozásra jogosult tanulók száma a négy főt meghaladja, akkor az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszámot, négy vagy kevesebb fő esetén az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszám ötven százalékát kell biztosítani.
(3) Ha a tanuló sajátos nevelési igényét halmozott sérülés alapozza meg, a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások heti időkeretének számításánál a magasabb óraszámra jogosító fogyatékosságot kell figyelembe venni.
(4) Összevont osztályban az osztály legmagasabb évfolyamára járó tanuló évfolyamára az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott óraszámokat kell alkalmazni.

A fejlesztés egyéni és csoportos formában is biztosítható.

Az **egyéni munkarenddel** rendelkezők egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére tanulónként **heti 10 óra** áll rendelkezésre, melyen belül biztosítandóak a tantárgyi felkészítés mellett a fejlesztések is (**Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.**)[41]

Mennyi időt kell az SNI gyermeknek a köznevelési intézményben bent töltenie?

Amennyiben az SNI gyermek óvodai nevelésben részesül, úgy a napi 4 óra óvodai tartózkodás számára is kötelező.[42] Természetesen, ha a gyermek állapota miatt ennyi időt sem tud közösségben lenni, úgy a szakértői bizottság szakértői véleményében jogosult átmenetileg ettől eltérően rendezni a kérdést, ám ez is a gyermek érdekét és nem az intézmény „tehermentesítését" kell, hogy szolgálja és a cél, hogy a minimális napi 4 órát a gyermek bent tudja tölteni az intézményben.

Az általános iskolában minden tanuló 16 óráig köteles részt venni az iskola által szervezett foglalkozásokon[43], továbbá ezen időpontig az iskola köteles ellátni a gyermeket akkor is ha nem egész napos iskolaként működik.[44] Az SNI gyermek számára a fejlesztések (egészségügyi és

---

(5) Az általános iskola felső tagozatán – a nevelőtestület döntése alapján – a habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások legfeljebb ötven, a középfokú iskolában legfeljebb hetvenöt százaléka a sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozására, a tantárgyi követelmények eredményes teljesítését szolgáló felzárkóztatásra is fordítható. A nevelőtestület az erre irányuló döntését félévenként köteles felülvizsgálni, és a tanuló fejlődésének ismeretében megerősíteni vagy módosítani.

[41] 2011. évi CXC. törvény 27.§ (7) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy tartós gyógykezelés miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre. A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók esetében az e bekezdésben meghatározott időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.
(8) A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a sajátos nevelési igényű tanulók részére kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat kell szervezni. A tanuló annyi egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényéből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges. A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésének heti időkeretét a 6. melléklet határozza meg. A heti időkeret a tanítási hetek között a tanuló érdeksérelme nélkül különösen indokolt esetben átcsoportosítható.

[42] 2011. évi CXC törvény 8.§ (2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő – tárgyév április 15. napjáig benyújtott – kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, – ha a szülő a gyermek negyedik életévének betöltését megelőzően már kérelmezte, úgy újabb – kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti a Kormány rendeletében kijelölt szerv (a továbbiakban: felmentést engedélyező szerv) felmentheti a gyermeket az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, csak az óvodavezető vagy a védőnő, továbbá tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében az Eütv. 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban, vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos rendelhető ki. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében a kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható. Az eljárási határidő ötven nap.

[43] 2011. évi CXC törvény 46.§ (1) A tanuló kötelessége, hogy
a) részt vegyen a kötelező és a választott, továbbá általános iskolában a tizenhat óráig tartó egyéb foglalkozásokon és szakmai gyakorlatokon,

[44] 2011. évi CXC törvény 27.§ (1) Az iskolában a nevelést-oktatást – ha e törvény másképp nem rendelkezik – a nappali oktatás munkarendje szerint a kötelező és választható, egyéni és csoportos, tanórai és egyéb

pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások) **kötelező foglalkozásnak minősülnek**. 16 óra után egészen 18 óráig a gyermek felügyeletéről az iskola köteles gondoskodni, ám ekkor a tanulók felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak láthatják el, vagyis nem kell pedagógusnak jelen lennie.

Amennyiben a gyermek állapota miatt 16 óráig nem képes az iskolában tartózkodni, úgy a helyzetet a szakértői bizottság szakértői véleményében foglalt javaslatok szerint kell rendezni, illetve a szülő kérhet felmentést az iskola igazgatójától a köznevelési törvény 55.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint.[45]

Mikortól kell óvodába mennie az autizmussal élő gyermeknek és van-e felmentés ez alól?

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától **legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.** A **szülő** – **tárgyév április 15.** napjáig benyújtott – **kérelme alapján** a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, újabb kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti, **az illetékes Kormányhivatal kerületi/járási hivatala[46] felmentheti** az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, **ha a gyermek** családi körülményei, **sajátos helyzete indokolja**. Ha az eljárásban **szakértőt** kell meghallgatni, **csak az óvodavezető vagy a védőnő,** továbbá tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében az Eütv. 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban, vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő **szakorvos rendelhető ki**. **Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében a kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható.[47]**

---

foglalkozások, a kollégiumban a kötelező és választható, egyéni és csoportos foglalkozások keretében csoportbontásokkal kell megszervezni (a továbbiakban: nappali rendszerű iskolai oktatás). A nappali rendszerű iskolai oktatás e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendeletben az évfolyamra, az időtartamra, a tanulói hozzáférésre és a tanulók felügyeletének megszervezésére vonatkozó részletszabályok meghatározásával, tantermen kívüli, digitális munkarendben is megszervezhető.

(2) Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, továbbá hét órától tizennyolc óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről azzal, hogy tizenhat óra után a tanulók felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak láthatják el. Az általános iskola e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

[45] 2011. évi CXC törvény 55.§ (1) Az igazgató a tanulót kérelmére – kiskorú tanuló esetében a szülő kérelmére – felmentheti – a szakmai képzés kivételével – az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokolttá teszi. Ha a kérelem az összes tanórai foglalkozás alóli felmentésre irányul, akkor a 45. § (6) bekezdése szerinti eljárást kell lefolytatni. Az igazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségtárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokolttá teszi. Az igazgató az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól a szülő kérelmére felmenti a tanulót, ha másik köznevelési intézménnyel is tanulói jogviszonyban vagy vendégtanulói jogviszonyban áll, az ott szervezett tanórai és egyéb foglalkozásokon történő részvétel érdekében, egyéb esetekben – kivéve, ha az intézmény e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként működik – felmentheti.

[46] 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
38/B. § Az Nkt. 8. § (2) bekezdése és 45. § (8) bekezdése szerinti felmentést engedélyező szerv a fővárosi és vármegyei kormányhivatal általános illetékességgel eljáró járási hivatala.

[47] 2011. évi CXC törvény 8.§ (2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő – tárgyév

A kötelező óvodai nevelés korai fejlesztésben és gondozásban is teljesíthető.[48]

Mikortól kezdődik az SNI autista gyermek tankötelezettsége és ezt ki állapítja meg?[49]

április 15. napjáig benyújtott – kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, – ha a szülő a gyermek negyedik életévének betöltését megelőzően már kérelmezte, úgy újabb – kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti a Kormány rendeletében kijelölt szerv (a továbbiakban: felmentést engedélyező szerv) felmentheti a gyermeket az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, csak az óvodavezető vagy a védőnő, továbbá tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében az Eütv. 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban, vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos rendelhető ki. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében a kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható. Az eljárási határidő ötven nap.
(2a) A (2) bekezdésben foglalt döntés ellen közigazgatási pert a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül lehet megindítani. A felmentést engedélyező szerv döntését a bíróság nem változtathatja meg.
(2b) A bíróság legkésőbb a keresetlevélnek a bírósághoz való érkezését követő nyolc napon belül intézkedik a tárgyalási határnapnak a keresetlevél bírósághoz való érkezésétől számított harminc napon belüli időpontra történő kitűzéséről, kivéve, ha egyik fél sem kérte tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartja szükségesnek.
(2c) A (2a) bekezdés szerint indult perben egyesbíró jár el első fokon. Ha az ügy különös bonyolultsága indokolja, az egyesbíró a perben a tárgyalás megkezdése előtt elrendelheti, hogy az ügyben három hivatásos bíróból álló tanács járjon el. A tanács elé utalt ügyben utóbb egyesbíró nem járhat el.
(2d) A bíróság a keresetlevelet, a keresetlevél bírósághoz történő érkezésétől számított harminc napon belül bírálja el, a határozatát ugyanezen határidőn belül írásba foglalja és a felek részére kézbesíti.
(2e) A perben nem lehet alkalmazni a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 148. §-a szerinti ítélkezési szünetre vonatkozó rendelkezéseket.

[48] 2011. évi CXC törvény 8.§ (4) A kötelező óvodai nevelés korai fejlesztésben és gondozásban is teljesíthető.

[49] 2011. évi CXC törvény 45. § (2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdésének halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti. A szülő, a gyámhatóság a kérelmét legkésőbb az iskolakezdés évének január 18-áig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Az eljárás ügyintézési határideje ötven nap. A szülő kérelme alátámasztására kérelméhez csatolhatja a gyermek fejlettségét alátámasztó óvodai dokumentumokat is. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését. A bíróság eljárására alkalmazni kell a (6b)–(6f) bekezdésében foglaltakat.
(2a) Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.
(...)
(6b) A (2) és (6) bekezdésben foglalt döntés ellen közigazgatási pert a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül lehet megindítani. A felmentést engedélyező szerv döntését a bíróság nem változtathatja meg.
(6c) A bíróság legkésőbb a keresetlevélnek a bírósághoz való érkezését követő nyolc napon belül intézkedik a tárgyalási határnapnak a keresetlevél bírósághoz való érkezésétől számított harminc napon belüli időpontra történő kitűzéséről, kivéve, ha egyik fél sem kérte tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartja szükségesnek.

A gyermek **abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti tankötelessé válik** és meg kell kezdenie az iskolát. **További egy nevelési évet maradhat** a gyermek az **óvodában**, ha ez iránt a szülő az **Oktatási Hivatalhoz** az iskolakezdés évének **január 18. napjáig írásbeli kérelmet nyújt be**. E kérelem benyújtására **nincs szükség**, **ha az iskolakezdés évének január 18. napja előtt a szakértői bizottság a gyermek további egy évig történő óvodai nevelésére tesz javaslatot.** Ha a szülő az Oktatási Hivatal döntésével nem ért egyet, akkor azt annak közlésétől számított 15 napon belül bíróság előtt támadhatja meg.

Meghosszabbítható-e az SNI gyermek tankötelezettsége és ha igen meddig?

A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló **a tizenhatodik életévét betölti**. A **sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnek a végéig, amelyben a huszonharmadik életévét betölti.** A tankötelezettség meghosszabbításáról **a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója dönt**.[50] Az iskola igazgatója tehát kötve van a szakértői bizottság szakértői véleményében szereplő javaslathoz.

Mi történik, ha az SNI gyermek tankötelezettségét nem hosszabbították meg 16 éves kora után?

A tankötelezettség azt jelenti, hogy a gyermeknek/tanulónak kötelezettsége a tanulói jogviszony fenntartása és az abból származó jogai és kötelezettségei teljesítése, míg az ellátó iskola köteles a gyermeket ellátni, **tanulói jogviszonyának megszűntetésére szigorúbb szabályok vonatkoznak.**

Ha a gyermek tankötelezettsége megszűnik a tanuláshoz való joga megmarad, ezért ugyanúgy akár a többi tanuló fogyatékosságától függetlenül tovább tanulhat.

A továbbtanulás esetén is van egy **bizonyos életkori korlát**, amelynek betöltéséig az adott iskolatípusban be kell fejezni a tanulmányokat, illetve ezen életkor **betöltése után már csak felnőttoktatás keretében végezhetők a tanulmányok**.

Ennek megfelelően a tanuló attól az évtől kezdődően, amelyben

a) nyolc évfolyamos általános iskola esetén tizenhetedik,

b) középfokú iskola esetén huszonötödik

életévét betölti, kizárólag felnőttoktatásban kezdhet új tanévet, ám **a sajátos nevelési igényű tanuló esetén** továbbá, ha a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert a tanuló tartós gyógykezelés alatt állt, **általános iskolában a 19. életév betöltéséig, középfokú iskola esetén pedig a**

(6d) A perben egyesbíró jár el első fokon. Ha az ügy különös bonyolultsága indokolja, az egyesbíró a perben a tárgyalás megkezdése előtt elrendelheti, hogy az ügyben három hivatásos bíróból álló tanács járjon el. A tanács elé utalt ügyben utóbb egyesbíró nem járhat el.
(6e) A bíróság a keresetlevelet, a keresetlevél bírósághoz történő érkezésétől számított negyvenöt napon belül bírálja el, a határozatát ugyanezen határidőn belül írásba foglalja és a felek részére kézbesíti.
(6f) A perben nem lehet alkalmazni a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 148. §-a szerinti ítélkezési szünetre vonatkozó rendelkezéseket.

[50] 2011. évi CXC törvény 45.§ (3) A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a tizenhatodik életévét betölti. A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnek a végéig, amelyben a huszonharmadik életévét betölti. A tankötelezettség meghosszabbításáról a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója dönt.

27. életév betöltéséig maradhat a tanuló, illetve ezen életkorok betöltése után már csak felnőttoktatásban kezdhet új tanévet.[51]

Ha már **nem tanköteles az autista tanuló, akkor az iskolának több lehetősége is megnyílik arra, hogy az adott tanuló tanulói jogviszonyát egyoldalúan megszűntesse**, mely okokat a 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 53.§ (2)-(9) pontjai tartalmaznak. Ilyen megszűntetési ok lehet például az, ha a nem tanköteles tanuló ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal nem teljesítette.[52] Fontos, hogy ilyen esetben is **indokolása kötelezettség terheli az iskolát döntésével**

[51] 2011. évi CXC. törvény 60.§ (1) A tanuló munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltságához, a meglévő ismereteihez és életkorához igazodó iskolai oktatásban (a továbbiakban: felnőttoktatás) az e törvényben foglaltak szerint vehet részt.
(2)A tanuló attól az évtől kezdődően, amelyben
a) nyolc évfolyamos általános iskola esetén tizenhetedik,
b) középfokú iskola esetén huszonötödik
életévét betölti, kizárólag felnőttoktatásban kezdhet új tanévet.
(3) A tanuló attól a tanévtől kezdve folytathatja a tanulmányait felnőttoktatás keretében, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.
(4) Sajátos nevelési igényű tanuló, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetén, továbbá, ha a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert a tanuló tartós gyógykezelés alatt állt, a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott életkorhoz kettő évet hozzá kell számítani.
[52] 2011. évi CXC. törvény 53.§ (2) Megszűnik a tanulói jogviszony
a) ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján,
b) az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján,
c) gimnáziumi tanulmányok esetén az utolsó évfolyam elvégzését követő első érettségi vizsgaidőszak utolsó napján,
d) szakgimnáziumi tanulmányok esetén
da) az utolsó évfolyam elvégzését követő első képesítő vizsgaidőszak utolsó napján,
db) ha a tanuló a szakképzésben nem kíván továbbtanulni, vagy a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább, a közismereti oktatás utolsó évfolyama elvégzését követő első érettségi vizsgaidőszak utolsó napján,
dc) ha az államilag elismert szakképesítést szerzett tanuló arról döntött, hogy továbbtanul az érettségi vizsgára felkészítő tizenkettedik és tizenharmadik évfolyamon, az utolsó évfolyam elvégzését követő első érettségi vizsgaidőszak utolsó napján,
dd) ha az államilag elismert szakképesítést szerzett tanuló arról döntött, hogy nem tanul tovább az érettségi vizsgára felkészítő tizenkettedik és tizenharmadik évfolyamon, az utolsó évfolyam elvégzését követő első képesítő vizsgaidőszak utolsó napján,
e) szakiskolában, ha
ea) a tanuló jelentkezik szakmai vizsgára, az utolsó évfolyam elvégzését követő első szakmai vizsgaidőszak utolsó napján,
eb) a tanuló nem jelentkezik szakmai vizsgára vagy képesítő vizsgára, az utolsó évfolyam elvégzését igazoló bizonyítvány kiállítása napján,
ec) a tanuló tanulmányainak folytatására egészségileg alkalmatlanná vált és az iskolában nem folyik másik megfelelő szakképzés, a tanuló nem kíván továbbtanulni, vagy a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább, az alkalmatlanságot megállapító dokumentumnak az iskola tudomására jutásától számított nyolcadik napon,
ed) a tanuló jelentkezik képesítő vizsgára, az utolsó évfolyam elvégzését követő első képesítő vizsgaidőszak utolsó napján,
f) készségfejlesztő iskolában
fa) az utolsó gyakorlati évfolyam elvégzését igazoló bizonyítvány kiállítása napján, ha a 13/B. § (4) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatóak,
fb) ha a tanuló tanulmányainak folytatására egészségileg alkalmatlanná vált és az iskolában nem folyik másik megfelelő képzés, a tanuló nem kíván továbbtanulni, vagy a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább, az alkalmatlanságot megállapító dokumentumnak az iskola tudomására jutásától számított nyolcadik napon,

kapcsolatban, míg az érintett tanulót, illetve törvényes képviselőjét (szülőjét) jogorvoslat illeti meg a jelen tájékoztatóban már részletezettek, vagyis a 2011. évi CXC. törvény 37-40.§-ában foglaltak szerint.

Milyen dokumentumok alapján látják el a gyermeket, tanulót a köznevelési intézményben?

A gyermekek, tanulók ellátása a köznevelési intézményekben az alábbiak szerint történik:

•NAT (Nemzeti alaptanterv)

•Óvodai nevelés országos alapprogramja

•Kerettanterv

•Iskola helyi tanterve

---

g) az alapfokú művészeti iskolában
ga) ha kiskorú tanuló esetén a szülő vagy a nagykorú tanuló írásban bejelenti, hogy nem folytatja tanulmányait az iskolában, a bejelentésben megjelölt napon, továbbá
gb) ha a tanuló nem tesz művészeti alapvizsgát, az utolsó alapfokú évfolyam utolsó napján, valamint
gc) az utolsó továbbképző évfolyam záróvizsga letételének napján, illetve ha a tanuló nem tesz záróvizsgát, akkor az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján,
h) a tankötelezettség megszűnése után – ha a szülő a tanuló egyetértésével, nagykorú tanuló esetén a tanuló írásban bejelenti, hogy nem folytatja tanulmányait az iskolában –, a bejelentés tudomásulvételének napján,
i) ha a tanuló tanulói jogviszonyát – a tanköteles tanuló kivételével – fizetési hátralék miatt az igazgató a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés véglegessé válásának napján.
(3) A (2) bekezdés i) pontjában foglalt rendelkezés nem alkalmazható, ha a tanuló hátrányos helyzetű.
(4) Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya – a tanköteles tanuló kivételével – ha az iskola kötelező foglalkozásairól a jogszabályban meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott.
(5) Megszűnik a tanulói jogviszony a kizárás az iskolából fegyelmi határozat véglegessé válásának napján.
(6) Az iskola a tanítási év utolsó napján egyoldalú nyilatkozattal is megszüntetheti annak a tanulónak a tanulói jogviszonyát, aki nem tanköteles, ha ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal nem teljesítette. Az iskolai tanítási év utolsó napján megszüntethető egyoldalú nyilatkozattal annak a tanulónak a tanulói jogviszonya is, aki a nappali rendszerű iskolai oktatásban nem vehet részt, feltéve, hogy az iskolában nincs felnőttoktatás, vagy a tanuló abban nem kíván részt venni.
(7) Ha a többcélú köznevelési intézmény több iskolatípus feladatait is ellátja, a tankötelezettség ideje alatt a tanulói jogviszony nem szüntethető meg, amíg a tanulmányok folytatására bármelyik iskolai feladatot ellátó intézményegységben lehetőség van.
(8) A tanuló kollégiumi tagsága megszűnik
a) az 52. § (4) bekezdésben meghatározott esetben a tanulói jogviszony megszűnésével, egyébként a tanév végén,
b) a kollégiumból kizáró fegyelmi határozat véglegessé válásával,
c) ha a tanuló kollégiumi tagságát fizetési hátralék miatt az igazgató – a szülő, nagykorú tanuló esetében a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után – megszünteti, a megszűnés tárgyában hozott döntés véglegessé válásának napján,
d) ha a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő a tanuló kollégiumi tagságáról írásban lemond, a nyilatkozatban megjelölt napon,
e) ha a tanulót másik kollégium átvette, az átvétel napján.
(9) A (8) bekezdés b)–c) pontjában foglaltakat nem lehet alkalmazni abban az esetben, ha a kollégiumi tagsági viszony fennállása nélkül a tanuló nem tudja teljesíteni tankötelezettségét. Abban az esetben, ha a tanuló felvételére a gyámhatóság intézkedése alapján került sor, a (8) bekezdés c) pontjában meghatározottak nem, a *d)* pontjában meghatározottak pedig a gyámhatóság egyetértésével alkalmazhatók. A *c)* pontban foglaltak a hátrányos helyzetű tanulók tekintetében nem alkalmazhatók.

•Helyi pedagógiai program

•Szakértői bizottság szakértői véleménye

•Gyermek egyéni fejlesztési terve

A köznevelési tárgyú jogszabályok és az SNI irányelvek, melyek az alábbi linken érhetőek el: https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok/

A nevelési-oktatási intézmény az együttnevelést segítő pedagógus közreműködésével a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít, és évente legalább egy alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét. Az egyéni fejlesztési terv **tartalmáról és a fejlesztés eredményéről a szülőt tájékoztatni kell.** A nevelési-oktatási intézmény a többi tanulóval együtt oktatott tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját központilag kiadott egyéni fejlődési lapon dokumentálja.[53]

Mik a szülő jogai és kötelezettségei a köznevelésben?[54]

[53] 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 139. § (1) A nevelési-oktatási intézmény az együttnevelést segítő pedagógus közreműködésével a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló fejlesztéséhez, valamint a fejlesztő pedagógus közreműködésével a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít, és évente legalább két alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról és a fejlesztés eredményéről a szülőt tájékoztatni kell.
(2) A nevelési-oktatási intézmény a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásait, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló fejlesztését végző intézmény a gyermek, tanuló fejlesztő pedagógiai ellátását központilag kiadott egyéni fejlődési lapon vagy helyben szokásos módon dokumentálja.

[54] 2011. évi CXC törvény 72. § (1) A szülő kötelessége, hogy
a) gondoskodjon gyermeke értelmi, testi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről és arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit, továbbá megadjon ehhez minden tőle elvárható segítséget, együttműködve az intézménnyel, figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét,
b) biztosítsa gyermeke óvodai nevelésben való részvételét, továbbá tankötelezettségének teljesítését,
c) tiszteletben tartsa az óvoda, az iskola, kollégium vezetői, pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait, tiszteletet tanúsítson iránt.
(1a) A szülő kötelezettsége, hogy a nevelési-oktatási intézménnyel óvodai vagy tanulói jogviszonyban álló, cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermeke fokozott figyelmet igénylő egészségi állapotáról és a megteendő sürgősségi intézkedésekről
a) a beiratkozással egyidejűleg, vagy
b) a diagnózis ismertté válását követően haladéktalanul
tájékoztassa a nevelési-oktatási intézményt, továbbá köteles gondoskodni arról, hogy az életmentő gyógyszert a gyermek, tanuló mindig tartsa magánál.
(1b) Nagykorú tanuló esetén az (1a) bekezdés szerinti nyilatkozattételi kötelezettség a tanulót terheli.
(1c) Az (1a) bekezdés szerinti adatot a nevelési-oktatási intézmény a gyermek, tanuló biztonságos napközbeni ellátásának céljából legfeljebb a gyermek óvodai jogviszonya, a tanuló tanulói jogviszonya fennállásáig kezeli.
(1d) A szülő, valamint az értesítendő hozzátartozó a gyermek, a kiskorú tanuló tekintetében köteles
a) a gyermek, kiskorú tanuló tanulmányai érdekében ellátásáról, gondozásáról gondoskodni,
b) a köznevelési intézménybe beérkezéséről, eltávozásáról gondoskodni,
c) biztosítani a tankötelezettség teljesítését,
d) jogszabályban előírt nyilatkozatokat megtenni,
e) szükség esetén a köznevelési intézmény, valamint a köznevelés rendszere által, vagy azokon keresztül biztosítható támogatások igénybevételének kezdeményezéséről gondoskodni.

A szülő joga különösen, hogy

•megismerje a nevelési-oktatási intézmény **pedagógiai programját, házirendjét**, **tájékoztatást kapjon** az abban foglaltakról,

•**gyermeke fejlődéséről**, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen **részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon,**

•**kezdeményezze szülői szervezet**, óvodaszék, iskolaszék, kollégiumi szék **létrehozását**, **és annak munkájában**, továbbá a szülői képviselők megválasztásában, mint választó és mint megválasztható személy **részt vegyen**,

•írásbeli javaslatát a nevelési-oktatási intézmény vezetője, a nevelőtestület, az óvodaszék, iskolaszék, kollégiumi szék, a pedagógus megvizsgálja, és arra a megkereséstől számított tizenöt napon belül az óvodaszéktől, iskolaszéktől, kollégiumi széktől **legkésőbb a tizenötödik napot követő első ülésen érdemi választ kapjon,**

•**a nevelési-oktatási intézmény vezetője vagy a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon,**

•személyesen vagy képviselői útján - jogszabályban meghatározottak szerint - **részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában,**

(1e) Az (1d) bekezdés b) pontjában foglaltakról a szülő, értesítendő hozzátartozó megbízás vagy – a gyermek, kiskorú tanuló megfelelő kora és érettsége esetén, a szülő felelősségére – a gyermek, kiskorú tanuló útján is gondoskodhat.

(2) A szülő gyermeke adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelően, saját vallási, világnézeti meggyőződésére, nemzetiségi hovatartozására tekintettel szabadon választhat óvodát, iskolát, kollégiumot. A gyermek – ha nem cselekvőképtelen – tizennegyedik életévének betöltésétől a szülő ezt a jogát gyermekével közösen gyakorolhatja.

(3)

(4) A szülő joga, hogy gyermeke neveléséhez igénybe vegye a pedagógiai szakszolgálat intézményét. A szülő kötelessége, hogy gyermekével megjelenjen a nevelési tanácsadáson, továbbá biztosítsa gyermekének az iskolapszichológusi, óvodapszichológusi vizsgálaton és a fejlesztő foglalkozásokon való részvételét, ha a tanulóval foglalkozó pedagógusok kezdeményezésére a nevelőtestület erre javaslatot tesz. Ha az e bekezdésében foglalt kötelezettségének a szülő nem tesz eleget, a tankerületi központ kötelezi a szülőt kötelezettségének betartására.

(5) A szülő joga különösen, hogy

a) megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról,

b) gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon,

c) kezdeményezze szülői szervezet, óvodaszék, iskolaszék, kollégiumi szék létrehozását, és annak munkájában, továbbá a szülői képviselők megválasztásában mint választó és mint megválasztható személy részt vegyen,

d) írásbeli javaslatát a nevelési-oktatási intézmény igazgatója, a nevelőtestület, az óvodaszék, iskolaszék, kollégiumi szék, a pedagógus megvizsgálja, és arra a megkereséstől számított tizenöt napon belül az óvodaszéktől, iskolaszéktől, kollégiumi széktől legkésőbb a tizenötödik napot követő első ülésen érdemi választ kapjon,

e) a nevelési-oktatási intézmény igazgatója vagy a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon,

f) személyesen vagy képviselői útján – jogszabályban meghatározottak szerint – részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában,

g) az oktatási jogok biztosához forduljon.

•**az oktatási jogok biztosához forduljon**.

A gyermek és a kiskorú tanuló szülőjével minden, a gyermekével összefüggő adat közölhető, kivéve ha az adat közlése súlyosan sértené a gyermek, tanuló testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését.[55]

A szülő kötelessége, hogy

•**gondoskodjon gyermeke** értelmi, testi, érzelmi és erkölcsi **fejlődéséhez szükséges feltételekről** és arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit, továbbá megadjon ehhez minden tőle elvárható segítséget, együttműködve az intézménnyel, figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét,

•**biztosítsa** gyermeke **óvodai nevelésben való részvételét**, továbbá **tankötelezettségének teljesítését,**

•tiszteletben tartsa az óvoda, az iskola, kollégium vezetői, pedagógusai, alkalmazottai **emberi méltóságát és jogait,** tiszteletet tanúsítson iránt

•**gyermekével megjelenjen a nevelési tanácsadáson, továbbá biztosítsa gyermekének az iskolapszichológusi, óvodapszichológusi vizsgálaton és a fejlesztő foglalkozásokon való részvételét**, ha a tanulóval foglalkozó pedagógusok kezdeményezésére a nevelőtestület erre javaslatot tesz. Ha ezen kötelezettségének a szülő nem tesz eleget, a tankerületi központ kötelezi a szülőt kötelezettségének betartására.

A köznevelési törvény 3.§ (1) bekezdése szerint **a köznevelés középpontjában a gyermek, a tanuló, a pedagógus és a szülő áll, akiknek kötelességei és jogai egységet alkotnak**.

Erre figyelemmel fontos megjegyezni, hogy **a pedagógus alapvető feladata** a rábízott gyermekek, tanulók **nevelése, oktatása**, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, **sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével.**

Ezzel összefüggésben a **pedagógus kötelessége különösen, hogy**

- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel **egyénileg foglalkozzon**, szükség szerint **együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel,** a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse
- **a szülőt** (törvényes képviselőt) **rendszeresen tájékoztassa** a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről
- a **gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel**.[56]

[55] 2011 évi CXC törvény 42.§ (2) A gyermek és a kiskorú tanuló szülőjével minden, a gyermekével összefüggő adat közölhető, illetve azokat a tanulmányi rendszeren keresztül a lehető legrövidebb időn belül hozzáférhetővé kell tenni, kivéve ha az adat közlése súlyosan sértené a gyermek, tanuló testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését.

[56] 2011. évi CXC törvény 3. § (1) A köznevelés középpontjában a gyermek, a tanuló, a pedagógus és a szülő áll, akiknek kötelességei és jogai egységet alkotnak.
2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
67.§ [A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló kötelezettségei]

(1) A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

1. nevelő és oktató munkája során gondoskodjék a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
2. a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
3. segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, figyelemmel kövesse a tehetséges tanulókat,
4. előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
5. egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
6. a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,
7. a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,
8. a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
9. iskolában az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
10. iskolában a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,
11. részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken és a köznevelésért felelős miniszter által előírt képzéseken, valamint folyamatosan képezze magát,
12. tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
13. a pedagógiai programban és a köznevelési intézmény szervezeti és működési szabályzatában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatait teljesítse,
14. pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az intézményi ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
15. határidőre megszerezze a kötelező minősítést,
16. megőrizze a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonya során tudomására jutó titkot,
17. hivatásához méltó, az Etikai Kódex szerinti magatartást tanúsítson,
18. a gyermek, tanuló érdekében működjön együtt munkatársaival és más intézményekkel.

(2) A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott az (1) bekezdés 1., 4., 5., 7., 8., 13–18. pontjaiban foglalt feladatokat köteles ellátni.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben foglaltak érdekében a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló köteles

a) a munkáltató által előírt helyen és időben munkára képes állapotban megjelenni,
b) munkaideje alatt – munkavégzés céljából, munkára képes állapotban – a munkáltató rendelkezésére állni,
c) munkáját személyesen, az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és az Etikai Kódex szerint végezni,
d) a munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartást tanúsítani,
e) munkatársaival együttműködni,
f) a gyermek, tanuló szüleivel, törvényes képviselőivel együttműködésre törekedni.

(4) A köznevelésben foglalkoztatott által betölthető munkaköröket kormányrendelet határozza meg. A többcélú köznevelési intézmény szakképző iskolai feladatot ellátó intézményegységében foglalkoztatottak a szakképzésről szóló törvény és végrehajtási rendeletei szerinti munkakörökben és az azokhoz rendelt képesítési előírások szerint foglalkoztathatók.